

Innst. 108 L

(2012–2013)

**Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen**

Prop. 127 L (2011–2012)

**Innstilling fra finanskomiteen om lov om Statens innkrevingsentral
(SI-loven)**

Innhold

	Side
1. Proposisjonens hovedinnhold	5
1.1 Sammendrag	5
1.2 Komiteens merknader	6
2. Lovforslagets bakgrunn	6
2.1 Sammendrag	6
2.2 Komiteens merknader	6
3. Behovet for en egen lov om Statens innkrevingsentral	8
3.1 Sammendrag	8
3.1.1 Innledning	8
3.1.2 Utgangspunkter	9
3.1.3 Tildeling av innkrevingsoppgaver til Statens innkrevingsentral	10
3.2 Komiteens merknader	10
4. Utenrettslig innkreving – forholdet til forvaltningsloven	11
4.1 Sammendrag	11
4.1.1 Utgangspunkter	11
4.1.2 Unntak fra krav om begrunnelse etter forvaltningsloven § 25 tredje ledd	12
4.1.3 Habilitet	12
4.2 Komiteens merknader	13
5. Forholdet til inkassoloven	13
5.1 Sammendrag	13
5.2 Komiteens merknader	14
6. Motregning	14
6.1 Sammendrag	14
6.2 Komiteens merknader	15
7. Statens innkrevingsentralers særnamsmyndighet	16
7.1 Sammendrag	16
7.1.1 Innledning	16
7.1.2 Generelt om Statens innkrevingsentralers særnamsmyndighet	16
7.1.3 Adgang til å gjennomføre tvangsdekning i enkle pengekrav	17
7.2 Komiteens merknader	18
8. Forholdet til tvangsfullbyrdelsesloven	18
8.1 Sammendrag	18
8.2 Komiteens merknader	19
9. Betalingslempning	19
9.1 Sammendrag	19
9.1.1 Innledning	19
9.1.2 Adgang til å innvilge lempning	19
9.1.3 Avskjæring av klagerett i saker om lempning	21
9.2 Komiteens merknader	21
10. Forholdet til personopplysningsloven mv.	21
10.1 Sammendrag	21
10.1.1 Innledning	21
10.1.2 Personopplysningslovens anvendelse på Statens innkrevingsentral	22
10.1.3 Særlig om rett til innsyn i opplysninger	23
10.2 Komiteens merknader	23

	Side
11. Innhenting og videreformidling av opplysninger	23
11.1 Sammendrag	23
11.1.1 Innledning	23
11.1.2 Innhenting av opplysninger til bruk under Statens innkrevingssentralers innkreving	23
11.1.3 Innhenting og videreformidling av opplysninger fra Statens innkrevingsentral til andre namsmyndigheter	25
11.2 Komiteens merknader	26
12. Forsinkelsesrente ved forsinket betaling	26
12.1 Sammendrag	26
12.2 Komiteens merknader	26
13. Partsrepresentasjon	26
13.1 Sammendrag	26
13.2 Komiteens merknader	27
14. Innkreving av krav på erstatning for personskade voldt ved straffbar handling som er idømt i sivil sak	27
14.1 Sammendrag	27
14.2 Komiteens merknader	28
15. Renter av bøter	28
15.1 Sammendrag	28
15.2 Komiteens merknader	28
16. Økonomiske og administrative konsekvenser	28
16.1 Sammendrag	28
16.2 Komiteens merknader	28
17. Konklusjon	29
18. Forslag fra mindretall	29
19. Komiteens tilråding	30

Innst. 108 L

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra finanskomiteen

Prop. 127 L (2011–2012)

Innstilling fra finanskomiteen om lov om Statens innkrevingsentral (SI-loven)

Til Stortinget

1. Proposisjonens hovedinnhold

1.1 Sammendrag

Departementet fremmer i proposisjonen forslag om en lov for Statens Innkrevingsentral.

Hvilken myndighet Statens innkrevingsentral (SI) har under innkrevingen, beror på innholdet i den lov, forskrift, instruks eller avtale som danner grunnlaget for innkreving av det aktuelle kravet. SI kan i de aller fleste tilfeller forestå både utenrettslig innkreving og tvangsinnfordring.

Med utenrettslig innkreving menes alle de skritt som tas av enhver kreditor for å innkassere et krav, uten at det begjæres tvangsinnfordringstiltak. Statens innkrevingsentralens myndighet under den utenrettslige innkrevingen varierer fra det å ha full kreditorposisjon, det vil si at innkrevingsentralen har overtatt eierskapet til kravet, til å være ren inkassator på vegne av kreditor.

Med tvangsinnfordring menes alle de skritt som tas for å stifte utleggspant eller å etablere utleggstrekk overfor skyldneren. Dette er tiltak som vanlige kreditorer normalt ikke kan foreta uten å gå gjennom de alminnelige namsmyndighetene. Konkursbegjæring ligger innenfor den alminnelige kreditorforvaltning, og er for så vidt utenrettslig, men er også rettslige skritt framsatt for tingretten, og de har sin egen tvangs karakter, basert på separat lovgivning.

Statens innkrevingsentral har særnamsmyndighet for de fleste kravstyper den har innkrevingsan-

svaret for. Med særnamsmyndighet menes myndighet til selv å stifte utleggspant eller etablere utleggstrekk. For noen typer krav har Statens innkrevingsentral begrenset særnamsmyndighet i den forstand at den bare kan etablere utleggstrekk, og i noen tilfeller har innkrevingsentralen ingen særnamsmyndighet.

Ordningen med særnamsmyndighet har lange tradisjoner i Norge. Særnamsmyndigheter er i dag skatteoppkreverne, skattekontorene, Nav innkrevingsentral og Statens innkrevingsentral.

Dersom Statens innkrevingsentral har behov for å ta utlegg utover det den selv har kompetanse til å beslutte, kan den inngi begjæring om dette til namsmannen etter tvangsfullbyrdslovens alminnelige regler.

I tillegg til innkrevingsoppgavene, utfører Statens innkrevingsentral enkelte andre tjenester for statlige oppdragsgivere.

Statens innkrevingsentral har utviklet et felles saksbehandlingssystem (Statens Innkrevingsentral Alminnelig Namsmann - SIAN) som benyttes av de alminnelige namsmenn ved tvangsfullbyrdelse, gjeldsordning og andre sivile gjøremål. Dette systemet benyttes også av forliksrådene. Statens innkrevingsentral innhenter og videreformidler opplysninger om skyldneres inntekts- og formuesforhold til andre namsmyndigheter gjennom SIAN.

Det er etablert en egen database hvor utleggsforretninger fra alle namsmyndighetene i Norge skal registreres. Statens innkrevingsentral har ansvaret for å formidle opplysninger til denne databasen. Pr. i dag registreres utleggstrekk fra de alminnelige namsmenn, Statens innkrevingsentral og skatteetaten i databasen. Databasen legger til rette for at den enkelte namsmyndighet kan få kunnskap om utleggstrekk øvrige namsmyndigheter har etablert overfor den enkelte skyldner. Det videreformidles

visse opplysninger fra utleggsdatabasen til Løsøre-registeret for kredittopplysningsformål.

Statens innkrevingsentral fører det sentrale bøteregeisteret. Denne oppgaven vil bli overført til KRIPOS når den nye politiregisterloven trer i kraft.

Statens innkrevingsentral driver i tillegg politiets lønns- og økonomisystemer.

Utenom tvangsfyllbyrdelsesloven og en hovedbestemmelse i straffeprosessloven er de rettslige rammer for Statens innkrevingsentral sammensatte virksomhet i stor grad spredt på ulike regelverk, ut fra de kravstyper og funksjoner som SI håndterer. Det har lenge vært behov for en systematisering og samling av store deler av dette regelverket.

Departementet foreslår å samle reglene om Statens innkrevingsentral utenrettslige innkreving i en egen lov om Statens innkrevingsentral (SI-loven). Forholdet til forvaltningsloven og inkassoloven avklares i loven. Videre foreslås det på enkelte områder å utvide SIs adgang til å innhente opplysninger. Departementet foreslår videre at reglene om materiell tvangsinnsfordring reguleres i tvangsfyllbyrdelsesloven, med henvisninger fra SI-loven.

1.2 Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Gunvor Eldegard, Gerd Janne Kristoffersen, Marianne Marthinsen, lederen Torgeir Micaelsen, Torfinn Opheim, Knut Storberget og Dag Ole Teigen, fra Fremskrittspartiet, Jørund Rytman, Ketil Solvik-Olsen, Kenneth Svendsen og Christian Tybring-Gjedde, fra Høyre, Gunnar Gundersen, Arve Kambe og Jan Tore Sanner, fra Sosialistisk Venstreparti, Geir-Ketil Hansen, fra Senterpartiet, Magnhild Meltveit Kleppa, fra Kristelig Folkeparti, Hans Olav Syversen, og fra Venstre, Borghild Tenden, viser til at regjeringens forslag er nærmere omtalt i Prop. 127 L (2011–2012). I det følgende innledes hvert kapittel nedenfor med et sammendrag fra proposisjonen som gjengir departementets vurderinger. For omtale av gjeldende rett, høringsnotatets forslag og høringsinstansenes merknader, vises til omtalen i proposisjonen.

2. Lovforslagets bakgrunn

2.1 Sammendrag

Statens innkrevingsentral ble opprettet i 1990 som et forvaltningsorgan underlagt Justis- og politidepartementet. I 2001 ble det faglige og administrative ansvaret for SI overført til Finansdepartementet.

Formålet med å opprette Statens innkrevingsentral var å effektivisere og rasjonalisere innkrevingen av i første rekke bøter, men også saksomkostninger, inndragninger, erstatninger og oppreisning tilkjent i offentlige straffesaker. Tidligere hadde politiet selv ansvaret for bøteinnskrevingen.

Siden 1990 har Statens innkrevingsentral fått innkrevingsoppgaver fra stadig flere statlige oppdragsgivere. Dette er skjedd ved at det i særlovgivningen om den enkelte kravstype er tatt inn bestemmelser som legger innkrevingsansvaret til SI.

Statens innkrevingsentral hadde ved siste årsskifte innkrevingsoppgaver på vegne av 14 departementer og 31 ulike statsetater. For mange av organene krever SI inn flere ulike typer krav. I 2011 mottok SI om lag 1,4 millioner krav til innkreving, og innkrevde totalt ca. 3,8 mrd. kroner. Til sammenligning utgjorde totalt innkrevd beløp om lag 350 mill. kroner i 1990. I 2011 hadde SI om lag 368 ansatte.

Departementet sendte 7. juni 2010 på høring et forslag til ny lov om Statens innkrevingsentral til 98 høringsinstanser. Høringsfristen ble satt til 15. oktober 2010.

I proposisjonen under omtalen av de ulike delene av lovforslaget er det redegjort for høringsinstansenes merknader.

2.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, tar omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener Prop. 127 L (2011–2012) Lov om Statens innkrevingsentral (SI-loven) er så mangelfullt utredet at disse medlemmer ønsker å sende proposisjonen tilbake til regjeringen for ny behandling før den sendes tilbake til Stortinget.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Prop. 127 L (2011–2012) Lov om Statens innkrevingsentral (SI-loven) sendes tilbake til regjering for grundigere behandling.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre mener det offentliges pengeoppkreverfunksjon i mange tilfeller farer uforholdsmessig uvørent og kompromissløst frem. Disse medlemmer viser til at dette er tatt opp (i representantforslag fra Fremskrittspartiet) en rekke ganger gjennom Dokument nr. 8:16 (2007–2008) om bedring av skattyters stilling i tvistesaker, gjeldspro-

blemer, behandlet i Innst. S. nr. 141 (2007–2008), Dokument nr. 8:95 (2006–2007) om å fjerne forskjellen mellom private og offentlige kreditorer når det gjelder gebyr for forsøkt betaling, behandlet i Innst. S. nr. 70 (2007–2008). Disse medlemmer viser også til tilsvarende utfordringer knyttet til skatteinnkrevingsfunksjonen gjennom Dokument 8:17 S (2010–2011) om å bedre rettssikkerheten for skattyter, behandlet i Innst. 213 S (2010–2011).

Disse medlemmer mener selvsagt det er viktig at det offentlige får inn pengene de har krav på gjennom pålagte skatter, avgifter, toll, gebyrer, bøter, osv. Men disse medlemmer mener samtidig at en for kompromissløs og hårdhendt innkreving, ofte av krav som er omstridte, strider mot rettsfølelsen. Dette gjelder særlig når styrkeforholdet mellom partene er til de grader ulikt, med staten som den store sterke part, med lover og forskrifter skreddersydd etter sine behov, og tilsvarende svekkelse av debtors posisjon.

Disse medlemmer er derfor sterkt skeptiske til sementering av praksisen rundt Statens innkrevingsentral (SI), og mener utviklingen heller burde gått i retning av at SI fulgte reglene i inkassoloven på lik linje med andre inkassoselskaper. Disse medlemmer viser til at SI fakturerer ca. 1 037 000 krav og beslutter omtrent 181 000 trekk i året ifølge årsmeldingen for 2011. Det innebærer at bare 17,5 pst. av virksomheten dreier seg om tvangsfullbyrdelse i tradisjonell forstand. Det resterende er fakturering, fordringsadministrasjon og inkasso. På denne bakgrunn fremstår virksomheten som Norges største inkassobyrå.

Disse medlemmer har også merket seg at mange av høringsinstansene er dypt kritiske til lovforslaget som er fremlagt. Disse medlemmer viser til at Oslo namnsfogdkontor i sitt høringsbrev av 7. november 2012 til finanskomiteen mener at all namnsfogdvirksomhet prinsipielt burde utøves av en uavhengig etat. Disse medlemmer er av samme oppfatning. Oslo namnsfogdkontor uttaler videre:

«Dette dreier seg om rettsstatens prinsipper, maktbrukens legitimitet og rammer, samt forholdet mellom stat, borgere og næringsliv. Slike vurderinger er det få spor av i saksdokumentene. Det bør ikke være slik at SI får utleggskompetanse bare fordi det er praktisk at de sender ut fakturaer. Etter ordningen med direkte inndrivelse kan i prinsippet enhver faktura være tvangsgrunnlag. Merk at forslaget ikke avviser at SI som særnamsmann skal kunne benytte muligheten for direkte inndrivelse med grunnlag i faktura, jf. tvfbl. § 7-2 bokstav f.

Det er derfor viktig at det er Stortinget som tar stilling til hvilke krav som skal være tvangsgrunnlag for utlegg, hvilke prioritetsmessige fordeler kravet skal ha og om SI skal ha utleggskompetanse. Dette gjøres best ved at stortinget får behandle kompetansespørsmål i forhold til den enkelte særlov.

SI bør ikke gis generell hjemmel til tvangsinndrivelse av alle krav. Finansdepartementet måtte finne på å overlate til SI av praktiske årsaker.»

Disse medlemmer er enige i dette.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti mener Prop. 127 L (2011–2012) Lov om Statens innkrevingsentral (SI-loven) ikke er godt nok utredet av regjeringen. Disse medlemmer er av den oppfatning at det mangler vesentlige drøftinger, og at alternativer til loven enten ikke er omtalt i det hele tatt eller omtalt på mangelfullt vis.

Disse medlemmer vil peke på at det i dag ikke er en egen særlov for Statens innkrevingsentral (SI), men SI styres gjennom andre lover og forskrifter. Det betyr at det ikke vil få noen konsekvenser hverken for staten eller Statens innkrevingsentral om saken utsettes og sendes tilbake til regjeringen for grundigere behandling.

Disse medlemmer viser til at alle som har bevilling til inkassovirksomhet har fått bevilling fra Finanstilsynet. Dette gjelder ikke Statens innkrevingsentral, selv om det ville være uproblematisk å få denne godkjenningen. På samme måte er det i lovforslaget lagt opp til at regjeringen ønsker at Statens innkrevingsentral ikke skal drives etter inkassoloven når det gjelder innfordringsvirksomheten, men etter god inkassoskikk med basis i forvaltningsloven. Disse medlemmer etterlyser en bredere vurdering av dette, og viser til svært mange høringsuttalelser til lovforslaget som belyser denne problemstillingen. Av hensyn til skyldnerens rettsoppfatning og rettsikkerhet ville dette være bedre ivare tatt gjennom inkassoloven, med enkelte unntak.

Disse medlemmer viser også til at lovforslaget opprettholder og utvider Statens innkrevingsentralens funksjon som særnamsmann. Det betyr at Statens innkrevingsentral både skal og kan være inkassator, kreditors representant, dommer og i en viss grad også klageinstans, med Finansdepartementet som aller øverste instans. Namsmanns-funksjonen skal være objektiv og ivareta begge parters interesser. Disse medlemmer er ikke overbevist at denne målsettingen kan nås gjennom regjeringens forslag og er bekymret for skyldneres rettssikkerhet. Disse medlemmer registrerer at ordningen med særnamsmann ikke brukes i våre naboland, og savner en vurdering om den alminnelige namsmann, med lokal tilhørighet, kunne utført de samme oppgavene og med bedre resultat.

Disse medlemmer viser til at store deler innfordringsvirksomheten til Statens innkrevingsentral ikke skiller seg særlig fra den jobben 112 private inkassobyråer og 350 kommunale inkassokontorer, kemnerne, utfører. På denne bakgrunn finner

disse medlemmer det underlig at lovforslaget ikke drøfter om det finnes alternativer til dagens innfordringsvirksomhet og hvilke oppgaver som kan konkurranseutsettes. Det er heller ikke drøftet om man kan skille ut innfordringsvirksomheten som en egen enhet. Disse medlemmer mener dette er en stor svakhet med regjeringens forslag. Et skille mellom innfordringsoppgaver og utviklingsoppgaver vil kunne føre til bedre resultater i begge virksomheter, men også økt personvern og større rettsikkerhet for skyldnerne.

Disse medlemmer viser til at lovforslaget åpner opp for at Statens innkrevingsentral får kompetanse til å foreta tvangsdekning også for enkle pengekrav. Disse medlemmer noterer med interesse høringsuttalelsen fra Namsmannen i Oslo som uttaler til dette forslaget: «Å la kreditor selv tvangsrealisere pant, kan sammenlignes med å unnlate domstolsbehandling i straffesaker for effektivitetens skyld.» Disse medlemmer er heller ikke i dette tilfellet overbevist av regjeringens argumentasjon.

Disse medlemmer viser til næringslivets påpekning av at Statens innkrevingsentral tildeles innfordringsmessige fordeler på bekostning av andres dekningsmuligheter. Lovforslaget til regjeringen gir ikke en god begrunnelse for hvorfor statlige krav i ordinære inkassosaker, utover inkasso ved tvangsfullbyrdelse, skal forfordes i konkurransen om debtors midler. Disse medlemmer påpeker at dette ofte er fremtredende i den offentlige debatten og mener derfor at regjeringen kunne fremført en begrunnelse for å oppretthold og utvide en slik praksis.

Disse medlemmer noterer seg at regjeringen mener utvidede fullmakter i lovforslaget vil gjøre det enklere for Statens innkrevingsentral og Finansdepartementet.

Disse medlemmer viser til Namsfogden i Oslo sin høringsuttalelse til finanskomiteen, som oppsummerer lovforslaget slik:

«Dette dreier seg om rettsstatens prinsipper, maktbrukens legitimitet, samt forholdet mellom stat, borgere og næringsliv. Slike vurderinger er det få spor av i saksdokumentene».

Disse medlemmer deler denne oppfatningen av lovforslaget.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en ny sak om Statens innkrevingsentral hvor det inngår en bredere drøfting av konsekvenser for personvern og rettsikkerhet av de forslag som ønskes fremmet.»

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i samme sak om hvordan Statens innkrevingsentral (SI) kan drive sin virksomhet etter bestemmelsene i inkassoloven.»

«Stortinget ber regjeringen i samme sak komme tilbake med en vurdering av fordeler og ulemper ved å skille ut SIs innfordringsenhet som egen virksomhet.»

«Stortinget ber regjeringen i samme sak komme tilbake med en vurdering av hvilke av dagens SI-innkrevingsoppdrag som kan settes ut på anbud, og hvilke som SI bør beholde.»

«Stortinget ber regjeringen i samme sak om en vurdering av om særnamsmannsordningen bør oppheves, og en vurdering av hvem som skal utføre tvangsrealisasjoner.»

«Stortinget ber regjeringen i samme sak om en vurdering av om forsinkelsesrenteloven også skal gjelde for krav som innfordres av Statens innkrevingsentral, og en drøfting om det førende for et rentekrav kan være grunnlaget for kravet og ikke hvem som er inkassator.»

3. Behovet for en egen lov om Statens innkrevingsentral

3.1 Sammendrag

3.1.1 Innledning

Den grunnleggende lovbestemmelsen om Statens innkrevingsentral innkrevingsvirksomhet følger i dag av straffeprosessloven § 456. Første ledd fastsetter at SI skal kreve inn bøter og andre pengekrav som er tilkjent i offentlig straffesak, samt krav som den etter annen lov eller departementsbeslutning er pålagt å innkreve. Annet til sjette ledd inneholder dels bestemmelser av generell karakter som gjelder ved innkreving av alle krav, og dels bestemmelser som bare gjelder ved innkreving av bøter og andre krav tilkjent i offentlig straffesak.

Hovedbestemmelsen om Statens innkrevingsentral står i straffeprosessloven fordi innkrevingsentralen opprinnelig ble opprettet for å kreve inn bøter og andre krav med utspring i offentlige straffesaker.

Selv om det i utgangspunktet er tilstrekkelig med departementsbeslutning, har Statens innkrevingsentral frem til i dag i de fleste tilfeller blitt tildelt nye innkrevingsoppgaver ved lov. Lovbestemmelser som legger innkrevingsoppgaver til SI, finnes i dag i ca. 30 ulike særlover.

Videre gir skattebetalingsloven § 1-2 departementet adgang til å bestemme at offentlige krav som

har tvangsgrunnlag kan innkreves etter reglene i skattebetalingsloven. Skattebetalingsloven § 2-7 gir departementet adgang til å bestemme at Statens innkrevingsentral kan innkreve slike krav. Hvilke krav som innkreves i dag av SI etter reglene i skattebetalingsloven, fremkommer av skattebetalingsforskriften § 1-2-2.

Statens innkrevingssentralens kompetanse under innkrevningen reguleres av ulike formelle regler, avtaler og instruksjer.

For bøter og andre krav tilkjent i offentlig straffesak er den utenrettslige innkrevningen uttømmende regulert i straffeprosessloven kapittel 32 og i påtaleinstruksen kapittel 30.

Ved utenrettslig innkreving av andre krav suppleres straffeprosessloven av øvrig lovgivning og samarbeidsavtaler mellom Statens innkrevingsentral og den enkelte oppdragsgiver. Samarbeidsavtalene fastsetter nærmere hvilke kreditorbeføyelser oppdragsgiveren har overlatt til SI. Gjennomgående har oppdragsgiver overlatt de fleste kreditorbeføyelser til SI. For noen krav er det inntatt kompetansebegrensninger som i hovedsak gjelder SIs adgang til å ettergi krav. I tilknytning til hver samarbeidsavtale er det utformet en generell fullmakt og en prosessfullmakt som gir SI myndighet til å opptre på oppdragsgivers vegne under rettergang.

Statens innkrevingsentral har fastsatt en egen instruks «Intern innkrevingsinstruks for Statens innkrevingsentral». SI legger i praksis til grunn at med mindre annet er avtalt med den enkelte oppdragsgiver, gjelder bestemmelsene i instruksen ved håndteringen av det enkelte krav. Det er også fastsatt en intern instruks om økonomistyringen og innkrevningen ved innkrevingsentralen.

I noen tilfeller har Statens innkrevingsentral fått overført kravet fullt ut fra oppdragsgiveren. SI opptrer da ikke bare på vegne av den opprinnelige kravshaveren, men krever inn krav som statlig kreditor på egne vegne.

Statens innkrevingsentralens kompetanse under tvangsinnfordring følger av særlovgivning som legger innkrevingsansvar til SI, og av reglene i tvangsfullbyrdsloven.

3.1.2 *Utgangspunkter*

Statens innkrevingsentral har etter hvert fått en omfattende kontaktflate mot skyldnere, oppdragsgivere og andre offentlige myndigheter. En virksomhet av det omfang og den karakter som SI har i dag, bør ha klare og lett tilgjengelige rettslige rammer.

Rettsreglene som gjelder for Statens innkrevingsentral er spredt i en rekke lover, forskrifter og instruksjer. Dette fører til at det kan være vanskelig å få en samlet oversikt over regelverket som styrer SIs virksomhet. På noen områder kan det også fremstå

som uklart hvilke regler som gjelder. Det er for eksempel ikke avklart om og i hvilken grad inkassoloven gjelder for SI. Videre er det på enkelte punkter uklart i hvilken grad tvangsfullbyrdslovens saksbehandlingsregler gjelder når SI utøver særnamnsmyndighet. Det er også behov for å regulere nærmere i hvilken grad taushetsbelagte opplysninger som SI lovlig har innhentet i en sak, kan benyttes (gjenbrukes) i en annen sak. Det samme gjelder adgangen til gjenbruk av slike opplysninger mottatt fra de alminnelige namnsmyndigheter.

Hovedbestemmelsen om Statens innkrevingsentral står i dag i straffeprosessloven. Bøter og andre krav tilkjent i straffesaker er et viktig innkrevingsområde for SI, men det utgjør en synkende andel av kravene SI har ansvaret for å kreve inn. Det fremstår dermed som lite naturlig at sentrale deler av grunnlaget for SIs virksomhet er regulert i straffeprosessloven. Den lovmessige avklaringen som behøves på de ulike områder for SIs virksomhet, bør også skje utenfor straffeprosessloven.

Departementet ser det som hensiktsmessig at det i størst mulig utstrekning gis generelle regler for Statens innkrevingsentral. Et betydelig antall skyldnere kommer hvert år i kontakt med SI, og de tiltak som der iverksettes, vil kunne få stor betydning for den enkelte. Hensynet til skyldnernes rettsikkerhet tilsier at det bør gis en mest mulig samlet regulering av SIs virksomhet. Et samlet regelverk vil også klargjøre for oppdragsgivere og andre brukere av reglene, hva som vil være konsekvensene av å overføre nye innkrevingsoppgaver til innkrevingsentralen.

Et alternativ til å gi en egen lov om Statens innkrevingsentral, er at bestemmelsene om SI i sin helhet inntas i tvangsfullbyrdsloven. Det er på det rene at store deler av denne loven vil gjelde når SI, i kraft av sin særnamnsmyndighet, tvangsinnfordrer krav som skyldneren ikke betaler frivillig. Departementet ser det imidlertid ikke som naturlig at den utenrettslige innkrevningen reguleres i tvangsfullbyrdsloven. Tvangsfullbyrdslovens regler er ikke utformet med tanke på utenrettslig innkreving, og det vil innebære et brudd med systematikken i loven å ta inn særbestemmelser om dette.

Departementet foreslår på denne bakgrunn at det gis en egen lov om Statens innkrevingsentral. Loven bør etter departementets vurdering inneholde de sentrale reglene om SIs utenrettslige innkrevingsvirksomhet, herunder regler om hvilke krav den skal ha innkrevingsansvaret for og hvilke saksbehandlingsregler som gjelder under innkrevningen.

Departementet foreslår at reglene om Statens innkrevingsentralens tvangsinnfordring skal reguleres i tvangsfullbyrdsloven kapittel 2 ny del II. SIs spesielle rolle som særnamnsmyndighet med ansvar for innkrevningen av et etter hvert betydelig antall

krav, taler for en slik plassering. Kapittelet bør dermed inneholde bestemmelser om SIs særnamsmyndighet. Samtidig bør det avklares hvilke av tvangsfullbyrdslovens øvrige regler som skal gjelde når SI tvangsfullbyrder krav. Tvangsfullbyrdsloven bør også inneholde bestemmelsene om i hvilken grad SI kan innhente og benytte opplysninger til bruk under egen tvangsinnfordring.

Det vises til lovforslaget § 1 annet ledd. I annet ledd første punktum foreslås en bestemmelse om at Statens innkrevingsssentral utenrettslige innkreving skal skje i medhold av den nye loven. I annet ledd annet punktum foreslås det at SIs kompetanse til å tvangsfullbyrde krav følger av tvangsfullbyrdsloven kapittel 2 ny del II.

3.1.3 Tildeling av innkrevingsoppgaver til Statens innkrevingsssentral

En praksis om å tildele Statens innkrevingsssentral nye oppgaver ved lov, innebærer blant annet at avgjørelsene av hvilke innkrevingsoppgaver som legges til SI får en grundig administrativ og politisk behandling. En ulempe med denne fremgangsmåten er at det kan være unødvendig tungvint å måtte gjennomføre lovendring hver gang SIs innkrevingsoppgaver skal utvides. Slike utvidelser har skjedd ofte, og det vil trolig fortsette. At oppgaver også kan tildeles ved departementsbeslutning, innebærer at det er åpning for en enklere beslutningsprosess i tilfeller der dette er hensiktsmessig.

Departementet går derfor inn for å videreføre ordningen med at Statens innkrevingsssentral skal kreve inn de krav den etter lov eller departementets bestemmelse er pålagt å innkreve. Departementet foreslår derfor at straffeprosessloven § 456 første ledd annet punktum oppheves og at bestemmelsen om tildeling av innkrevingsoppgaver til SI videreføres i den nye loven § 1 første ledd.

Det vises til lovutkastet § 1 første ledd og forslaget om å oppheve straffeprosessloven § 456 første ledd annet punktum.

I og med at Statens innkrevingsssentral er faglig og administrativt underlagt Finansdepartementet, er det dette departementet som vil ha myndighet til å vedta at nye innkrevingsoppgaver skal legges til SI. De fleste krav som SI har innkreving av, tilhører organer som er underlagt andre departementer enn Finansdepartementet. Normalt vil initiativet til å benytte SI komme fra det departement eller den underliggende etat som ivaretar kreditorfunksjonen for kravet. Etter departementets oppfatning bør det ikke i loven oppstilles noen absolutte begrensninger i hvilke krav SI skal kunne få i oppgave å kreve inn. Spørsmålet om å overføre innkrevingsansvaret til SI kan dermed avgjøres etter en konkret vurdering av hva

som vil være mest hensiktsmessig i det enkelte tilfelle.

Forslaget om å videreføre bestemmelsen i straffeprosessloven § 456 første ledd annet punktum i den nye loven, medfører ingen endringer i forholdet mellom SIs og den enkelte oppdragsgiver. Det forutsettes således at dette forholdet også i fremtiden reguleres av samarbeidsavtaler mellom partene. Dette er en hensiktsmessig ordning for å klargjøre hvilke oppgaver som forventes ivaretatt av SI, og det kan også være aktuelt for kravshaveren å legge visse føringer for hvordan oppgaven skal løses.

Flere høringsinstanser har understreket at det er behov for en samlet oversikt over hvilke innkrevingsoppgaver Statens innkrevingsssentral til enhver tid har. Departementet er enig i dette. Det finnes i dag bestemmelser om hvilke krav SI skal innkreve i ca. 30 særlover. De fleste er utformet som bestemmelser om tildeling av særnamsmyndighet når SI er pålagt å innkreve det aktuelle kravet. Departementet gikk i høringen inn for å oppheve disse bestemmelsene og gi en egen forskrift om hvilke krav SI skal innkreve. Under høringsrunden har det kommet innvendinger fra Justis- og beredskapsdepartementet mot å oppheve alle bestemmelsene. De skisserer at innføringstildelingen til SI beholdes i lovs form, i den lov som regulerer kravets grunnlag. Særlig aktuelt er dette for krav som berører et vesentlig antall privatpersoner, f. eks. bøtekrav, andre straffesakskrav og krav etter vegtrafikkloven. Finansdepartementet er enig i at det kan være hensiktsmessig, og har en informasjonsverdi, at overføringen av sentrale deler av SIs innkreving også fremkommer på denne måten. Departementet mener likevel dette ikke er nødvendig for alle krav som skal innkreves av SI. En løsning der enkelte krav som berører et vesentlig antall privatpersoner får en slik bestemmelse, er ikke til hinder for en samlet oversikt over krav som innkreves av SI. Også slike krav kan nevnes i en forskrift til § 1, med henvisning til at SI innkrever kravene etter bestemmelser i andre lover.

Det vises til forskriftshjemmelen i lovutkastet § 1 tredje ledd. Departementet foreslo i høringsnotatet en egen lovbestemmelse om at sakskostnader tilkjent i rettssaker om innkrevingen av krav som omfattes av den nye loven, skal kreves inn av Statens innkrevingsssentral. Også denne bestemmelsen bør plasseres i forskriften.

3.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, har merket seg at lovbestemmelser som legger innkrevingsoppgaver til Statens innkrevingsssentral (SI) finnes i 30 forskjellige særlover. Det er hensiktsmessig at det gis en

egen lov om SI. Hensynet til skyldnernes rettsikkerhet tilsier også at det bør gis mest mulig samlet regulering av SIs virksomhet. Reglene for SIs tvangsinnføring bør reguleres av tvangsfullbyrdelsesloven. Rollen som særnamsmyndighet med økende antall krav, taler for dette.

Flertallet har også merket seg at det har vært en bred høringsprosess etter høringsnotatet fra departementet. Mange momenter fra høringen er tatt hensyn til ved utformingen av lovutkastet. Det er ulike synspunkter når det gjelder avveininger mellom hensyn til effektivitet, sikring av fordringer for staten og andre hensyn. Enkelte høringsinstanser peker på, slik det også skjedde i finanskomiteens høring 6. november 2012, at SI får større fullmakter enn inkassoselskaper som driver inn gjeld for private, og at skyldnere kan få svakere rettsvern når det gjelder gjeld til offentlig sektor enn til private. Flertallet mener hensynet til skyldnerens rettssikkerhet ved utenrettslig innkreving skal ivaretas på en likeverdig måte uavhengig av om innkrevingen foretas av SI eller av inkassoselskaper, og mener lovforslaget § 3 og anvendelse av forvaltningsloven og forvaltningsrettslige prinsipper sikrer dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre er negative til å gi en egen lov om Statens innkrevingssentral, og viser til sine merknader i avsnitt 2.2. Disse medlemmer mener man heller burde oppheve de særordninger som gjelder for SI, og skille ut innkrevingssentralens innfordringsenhet i egen virksomhet som blant annet er underlagt inkassoloven og personopplysningslovens regler om innhenting av informasjon. Disse medlemmer mener det er store rettssikkerhetsmessige og personvernmessige gevinster å hente ved en enhetlig innfordringsprosess for både privat, statlig og kommunal innfordringsvirksomhet.

Disse medlemmer vil også understreke at de offentlige krav ikke er viktigere enn de private. Det er privat sektor som driver landet.

Disse medlemmer mener videre mange av innkrevingssoppdragene som i dag ligger under SI kan settes ut på anbud, slik at også andre innkrevingsevner kan utføre oppgavene.

Disse medlemmer merker seg også svar 1 og 2 fra Finansdepartementet v/finansministeren til Stortingets finanskomité/Fremskrittspartiets fraksjon der Finansdepartementet på spørsmål om hvordan slik statlig innkrevingsevne er organisert i andre land, blant annet med særnamsmyndighet, svarer at det ikke har vært gjort undersøkelser for å kartlegge dette. Disse medlemmer mener dette tyder på slett forarbeid. Disse medlemmer viser også til Oslo namsfogdkontor sin høringsuttalelse til finanskomiteen der det uttales: «Å la kreditor selv

tvangsrealisere pant, kan sammenlignes med å unnlate domstolsbehandling i straffesaker for effektivitetens skyld.» Disse medlemmer mener dette i et nøtteskall illustrerer det sterkt betenkelige ved å la statens makt og hensyn til staten selv få alt for stor utstrekning, slik disse medlemmer stadig ser tendenser til hos dagens regjering.

Disse medlemmer går imot lovforslaget og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak om hvordan Statens innkrevingssentral (SI) kan drive sin virksomhet etter bestemmelsene i inkassoloven. Regjeringen skal også komme tilbake med sak om hvorledes SIs innfordringsenhet kan skilles ut som egen virksomhet.»

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med sak om hvorledes innkrevingssoppdrag som i dag utføres av SI kan settes ut på anbud, slik at andre innkrevingsevner også har mulighet til å konkurrere om oppdragene.»

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak om hvordan innkrevingssentralens funksjoner på vegne av staten kan bli mer fleksible og mindre truende kreditorer uten at det går vesentlig ut over innfordringsevnen.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til sine generelle merknader og forslag i avsnitt 2.2.

4. Utenrettslig innkreving – forholdet til forvaltningsloven

4.1 Sammendrag

4.1.1 Utgangspunkter

Statens innkrevingssentral er et offentlig forvaltingsorgan som må være omfattet av et forvaltningsrettslig rammeverk. Det er viktig at SI er underlagt saksbehandlingsregler som legger til rette for at hver enkelt sak behandles på en betryggende måte og at hensynet til skyldnerens rettssikkerhet ivaretas.

Forvaltningsloven er utformet med tanke på at den skal passe i de fleste forvaltningssaker. Et hovedhensyn bak forvaltningslovens regler er å sikre rettsikkerheten til private parter, når forvaltningen behandler saker av inngrepende betydning for disse. Loven har blant annet regler om habilitet, veiledningsplikt, taushetsplikt, varsling, partsinnsyn, klage og omgjøring. Lovens regler er på mange punkter utslag av alminnelige forvaltningsrettslige prinsipper, og suppleres av ulovfestede regler om forsvarlighet

og god forvaltningsskikk, som stiller grunnleggende krav til forvaltningens saksbehandling.

Etter departementets syn er det naturlig at forvaltningsloven på samme måte som i dag skal regulere SIs utenrettslige innkrevingsvirksomhet. Departementet viderefører på denne bakgrunn forslaget fra høringsnotatet om at forvaltningsloven skal regulere innkrevingsentralens saksbehandling under det utenrettslige innkrevingsarbeidet. Departementet foreslår en egen bestemmelse i loven om Statens innkrevingsentral som fastsetter at forvaltningsloven gjelder. Dersom det skal gjøres unntak fra loven, må dette fremgå av lov eller bestemmelser gitt i medhold av lov.

Det vises til lovutkastet § 2 første ledd.

Spørsmålet om også inkassoloven skal gjelde for Statens innkrevingsentral, behandles i kapittel 5 i proposisjonen. Departementet foreslår der en bestemmelse om at SI skal opptre i samsvar med god inkassoskikk. Denne bestemmelsen vil også stille krav til SIs handlemåte under det utenrettslige innkrevingsarbeidet.

Forvaltningsloven kapittel IV–VI har regler om enkeltvedtak. Disse vil i mange tilfeller ha begrenset betydning når Statens innkrevingsentral utøver rollen som kreditor. Avgjørelser som går ut på å iverksette innkreving er ikke enkeltvedtak i lovens forstand. Det er for eksempel ikke behov for å fatte et nytt enkeltvedtak for å påbegynne tvangsinnfordring, dersom et fastsatt krav ikke blir betalt på ordinær måte. Det er da fastsettelsen som i tilfelle utgjør enkeltvedtak etter forvaltningsloven, ikke den oppfølgende innkreving. Det ville heller ikke være effektivt om innfordringstiltak kunne påklages til overordnet organ etter forvaltningsloven. Ved tvangsinnfordring er det i stedet klageregimet etter tvangsfullbyrdsloven (namsklage) som ivaretar skyldnerens rettsikkerhet.

Departementet anser det ikke som hensiktsmessig å gi detaljerte lovbestemmelser om utsendelse av fakturaer, betalingsoppfordringer og purringer mv. Slike spørsmål er mer egnet for regulering i instruks og i avtaler mellom Statens innkrevingsentral og den enkelte oppdragsgiver.

4.1.2 Unntak fra krav om begrunnelse etter forvaltningsloven § 25 tredje ledd

Departementet foreslår i proposisjonens kapittel 9 at Statens innkrevingsentral skal ha adgang til å gi betalingsutsettelse eller ettergi krav når hensynet til innfordringen tilsier det. Lempning på innfordringsgrunnlag har et preg av kreditorautonomi i den forstand at det er hensynet til kreditor selv, og ikke skyldneren, som er styrende for avgjørelsen. Derfor kan det reises spørsmål om avgjørelser i slike saker (både avslag og innvilgelser) er enkeltvedtak i for-

valtningslovens forstand. Departementet legger likevel til grunn at forvaltningslovens regler om enkeltvedtak skal praktiseres i denne typen saker.

Forvaltningsloven § 25 har regler om begrunnelse for enkeltvedtak. Det følger av første og annet ledd at det skal vises til de regler og faktiske forhold vedtaket bygger på. Videre følger det av tredje ledd at de hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn, bør nevnes. Avslag på søknader om lempning på innfordringsmessig grunnlag vil normalt være begrunnet i at fortsatt innfordring vil gi bedre dekning enn lempning. Dersom det kreves at Statens innkrevingsentral gjør rede for de hovedhensyn som har vært avgjørende for slike avgjørelser, vil den kunne måtte gi ut informasjon av betydning for innfordringsstrategien. Åpenhet om denne strategien kan svekke grunnlaget for videre innfordring, fordi skyldneren kan tilpasse sin økonomiske situasjon med sikte på å unndra aktiva fra dekning.

Departementet foreslår derfor at Statens innkrevingsentral i saker om lempning på innfordringsmessig grunnlag, skal kunne begrense begrunnelsen for vedtak som organet fatter etter loven, til bare å omfatte opplysninger etter forvaltningsloven § 25 første og annet ledd. Vilkåret for slik begrensning av begrunnelsesplikten vil være at en full begrunnelse antas å kunne svekke muligheten for fremtidig dekning av kravet.

Det vises til lovutkastet § 2 annet ledd.

4.1.3 Habilitet

Forvaltningsloven § 6 tredje ledd bestemmer at når en overordnet er inhabil, kan avgjørelse heller ikke treffes av en direkte underordnet. Det kan reises spørsmål om det bør gjøres unntak fra denne bestemmelsen i loven om Statens innkrevingsentral. Innkrevingsentralen vil kunne ha innkrevingsoppdrag mot overordnede ansatte i egen organisasjon eller mot deres nærstående. De overordnede selv vil ikke kunne foreta seg noe på SIs vegne i en slik sak. Spørsmålet blir hvor langt dette bør gjøre alle underordnede inhabile, slik at det må oppnevnes stedfortreder i medhold av forvaltningsloven § 9.

Departementet legger til grunn at såfremt det bare dreier seg om ordinære, frivillige betalingsoppgjør uten tvist eller alvorlige misligholdsreaksjoner, vil en underordnet likevel være habil, jf. unntaket i forvaltningsloven § 6 fjerde ledd. Departementet finner det på denne bakgrunn ikke nødvendig å regulere habilitetsspørsmålet særskilt i loven om Statens innkrevingsentral. Innkrevingsaker overfor ansatte i Finansdepartementet (SIs overordnede fagdepartement) vil i tilfelle normalt ikke innebære inhabilitet for personalet i SI.

4.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil peke på at et hovedhensyn bak forvaltningslovens regler er å ivareta rettsikkerheten til private parter når forvaltningen behandler saker av inngripende betydning for disse. Flertallet merker seg at forvaltningsloven regulerer SIs utenomrettslige innkrevingsvirksomhet, og støtter at forvaltningsloven også videre regulerer SI utenomrettslige innkrevingsvirksomhet. Det er naturlig, som foreslått, at det er en egen bestemmelse som sier at forvaltningsloven gjelder. SI skal også opptre i tråd med god inkassoskikk.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre viser til sine merknader i avsnitt 2.2 og 3.2 og går imot regjeringens forslag til egen lov for Statens innkrevingsentral.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til sine generelle merknader og forslag i avsnitt 2.2.

5. Forholdet til inkassoloven

5.1 Sammendrag

Inkassoloven har regler om utenrettslig innkreving av pengekrav som ikke blir betalt ved forfall. Det finnes i dag ingen lovbestemmelse som eksplisitt regulerer om, og eventuelt i hvilken utstrekning, inkassoloven gjelder for Statens innkrevingsentral.

Departementet går inn for at inkassoloven som sådan ikke skal komme til anvendelse for Statens innkrevingsentral. Det foreslås imidlertid en bestemmelse om at innkrevingsentralens innkreving skal være i samsvar med god inkassoskikk.

Det finnes i dag ingen lovbestemmelse som eksplisitt tar stilling til om, og eventuelt i hvilken utstrekning, inkassoloven gjelder for Statens innkrevingsentral. Det er behov for å avklare dette spørsmålet i den nye loven.

Selv om det prinsipielt sett ikke er noe til hinder for at utenrettslig innkreving av offentlige krav omfattes av inkassoloven, er det lang tradisjon for at slik innkreving i stedet skjer innenfor rammene av forvaltningsrettslige regler. For Statens innkrevingsentral har det vært slik siden den ble opprettet i 1990. I praksis har SI ikke blitt ansett for å være omfattet av inkassoloven. Loven gjelder heller ikke for de andre innkrevingsorganene som har særnamsmyndighet, men som også driver utenrettslig innkreving. Det er privat innkreving, som ikke er undergitt noe lovbe-

stemt forvaltningsregime, som har størst behov for alminnelig regulering gjennom inkassoloven.

Dersom inkassoloven gjøres gjeldende for Statens innkrevingsentral, og dens virksomhet ansees som fremmedinkasso, vil reglene om inkassobevilgning og fordringshaverens rett til gebyrmessig erstatning komme til anvendelse. Departementet anser dette som lite naturlig. Videre vil lovens kapittel V om forholdet mellom inkassator og fordringshaveren få anvendelse. Dette forholdet er i dag regulert i særskilte avtaler mellom SI og den enkelte oppdragsgiver, og departementet foreslår å videreføre denne ordningen i den nye loven. Avtalene legger til rette for at SI og oppdragsgiver kan innrette samarbeidet seg imellom, herunder hvilke kreditorbeføyelser som skal overføres til SI, på den måten som er mest hensiktsmessig i hvert enkelt tilfelle.

Departementet er på denne bakgrunn av den oppfatning at inkassoloven som sådan ikke skal gjelde for Statens innkrevingsentral. Departementet foreslår likevel, i samsvar med forslag fra Justis- og beredskapsdepartementet, en bestemmelse om at SIs innkreving skal være i samsvar med god inkassoskikk. Forslaget er en lovfesting av et krav som SI allerede anser seg bundet av i dag.

Etter departementets oppfatning vil hensynet til skyldnerens rettsikkerhet være tilstrekkelig ivaretatt selv om inkassoloven ikke gjelder Statens innkrevingsentral.

For det første vil SI være omfattet av saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven og alminnelige forvaltningsrettslige prinsipper. Det vises til redegjørelsen i proposisjonens avsnitt 4.4.1 vedrørende dette.

Videre vil den foreslåtte bestemmelsen om at SI må opptre i samsvar med «god inkassoskikk», beskytte skyldneren. Bestemmelsen forbyr SI å benytte inkassometoder som utsetter skyldneren for urimelig påtrykk, skade eller ulempe. Inkassolovens øvrige regler er som nevnt i proposisjonens avsnitt 5.2.3 på mange områder en presisering av hva som følger av «god inkassoskikk», og det kan tenkes tilfeller hvor kravet til «god inkassoskikk» går lenger enn det som følger av den enkelte bestemmelse i inkassoloven.

Ved brudd på kravet til «god inkassoskikk» vil SI etter omstendighetene kunne pådra seg erstatningsansvar etter alminnelige erstatningsrettslige regler. Det kan også bli spørsmål om personlig ansvar for tjenesteforsømmelse mv. Som overordnet fagdepartement bidrar Finansdepartementet gjennom sin etatsstyring til å sikre kvaliteten på innkrevingsforvaltningen i SI. Dette er også et ansvar for ledelsen i SI. I lys av alle disse momentene kan ikke departementet se noe behov for ytterligere beskyttelse av skyldnerne gjennom generell bruk av inkassoloven.

Det vises til lovutkastet § 3.

5.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at det i dag ikke finnes noen lovbestemmelse som eksplisitt regulerer om inkassoloven gjelder for SI. Departementets vurdering er at SI i praksis ikke har vært ansett omfattet av inkassoloven, og at det er lang tradisjon for at innkrevningen i stedet skjer innenfor rammene av forvaltningsrettslige regler. Departementet peker på at dersom inkassoloven gjøres gjeldende for SI, og virksomheten anses som fremmedinkasso, vil reglene om inkasobevilgning og fordringshaverens rett til gebyrmessig erstatning komme til anvendelse. Departementet peker også på andre forhold som gjør det lite naturlig at inkassoloven som sådan skal komme til anvendelse for SI. Det foreslås at SIs innkreving skal være i tråd med god inkassoskikk. Flertallet er enig i disse vurderingene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre viser til sine merknader i avsnitt 2.2 og 3.2 og går imot regjeringens forslag til egen lov for SI. Disse medlemmer mener SI generelt sett burde drives etter regelverket i inkassoloven på lik linje med andre aktører i dette markedet. SI skal selvsagt være underlagt god inkassoskikk.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til sine generelle merknader og forslag i avsnitt 2.2.

6. Motregning

6.1 Sammendrag

Statens innkrevingsentral har etter gjeldende rett adgang til å motregne statlige krav mot tilgodekrav skyldneren har på staten i medhold av ulovfestede regler. Når innkrevingsentralen krever inn skatte- og avgiftskrav, er den gitt utvidet motregningsadgang i tilgodeskatt og avgift mv.

Departementet ser at det kan reises spørsmål om offentlige kreditorer bør gis et dekningsprivilegium gjennom utvidet motregningsadgang som andre fordringshavere ikke har. Etter departementets oppfatning bør Statens innkrevingsentral likevel få den samme adgangen til å motregne i skyldnerens tilgodebeløp på skatt og avgift som det skattemyndighetene har etter skattebetalingsloven § 13-1 første ledd. Motregning er en effektiv oppgjørs- og dekningsmåte av stor praktisk betydning. Alternativet er mer tids- og kostnadskrevende tvangsinnfordringstiltak for kreditor. Ved motregning påføres heller ikke skyldneren ekstra kostnader, i form av rettsgebyr mv.

slik hovedregelen er når det gjennomføres tvangsinnfordring etter tvangsfullbyrdsloven.

I mange tilfeller vil det også være utilfredsstillende og ev. støtende dersom en skylder mottar utbetalinger fra det offentlige samtidig som han/hun unndrar seg oppgjør av forfalt gjeld til det offentlige.

Departementet foreslår på denne bakgrunn at utgangspunktet skal være at krav som innkreves gjennom Statens innkrevingsentral, kan motregnes i tilgodebeløp på skatt eller avgift etter bestemmelsene om dette i skattebetalingsloven § 13-1 første ledd. Forslaget innebærer unntak fra gjensidighetsvilkåret som gjelder etter ulovfestede regler når tilgodebeløpet som det motregnes i er felleskravet på skatt (formues- og inntektsskatt og trygdeavgift) eller for mye innbetalt arbeidsgiveravgift. Departementet mener at dette ikke innebærer vesentlige og omfattende utvidelse av motregningsadgangen slik mange høringsinstanser synes å legge til grunn. For de tilgodebeløp på skatt og avgift som er rent statlige, f.eks. merverdiavgift til gode, innebærer forslaget ingen utvidelse av motregningsadgangen. SI vil i tillegg til den motregning som følger av lovforslaget også kunne motregne etter ulovfestede regler dersom vilkårene foreligger.

Flere høringsinstanser har fremholdt at ikke alle kravene som Statens innkrevingsentral har innkreivingsansvaret for, bør omfattes av den utvidede motregningsadgangen. Departementet slutter seg til dette, og foreslår at bare offentlige krav som tilkommer oppdragsgivere skal omfattes av bestemmelsen. Med offentlige krav menes krav av offentligrettslig karakter. Den utvidede motregningsadgangen vil dermed ikke omfatte krav som er av privatrettslig art, for eksempel husleiekraav som kreves inn på vegne av statlige organer.

Under høringen er det også reist spørsmål ved om krav Statens innkrevingsentral krever inn på vegne av private parter, skal omfattes av den utvidede motregningsadgangen. Per i dag kan SI kreve inn erstatning mv., som tilfaller private i de tilfeller kravet springer ut fra offentlig straffesak. Departementet foreslår i kapittel 14 i proposisjonen at innkreivingsansvaret utvides til også å gjelde erstatning tilkjent voldsofre i sivile saker. Etter departementets oppfatning bør også slike krav omfattes av bestemmelsen om motregningsadgang i loven om Statens innkrevingsentral. Departementet viser i denne forbindelse til at krav på erstatning og oppreisning for skader voldt ved straffbare handlinger er prioriterte krav etter dekningsloven § 2-8. Dersom SI på et senere tidspunkt får ansvar for å kreve inn andre krav på vegne av private parter, vil det ikke foreligge motregningsadgang med mindre det gis egne regler om dette.

Det vises til lovutkastet § 4 første ledd. I første punktum foreslås at det skal kunne gjennomføres motregning til dekning av offentlige krav. Annet

punktum gjelder motregning til dekning av krav tilkjent i straffesaker og voldsofre i sivile saker.

Det er et vilkår for motregning etter skattebetalingsloven at skyldnerens krav mot det offentlige er gjenstand for beslag etter dekningsloven §§ 2-4 til 2-7, jf. skattebetalingsloven § 13-3. Bestemmelsen er blant annet til hinder for at det motregnes i krav som er nødvendig for underhold av skyldneren og dennes husstand. Det samme bør etter departementets vurdering gjelde når Statens innkrevingsentral gjennomfører motregning etter den foreslåtte lovbestemmelsen. Dermed unngås det at SIs relativt omfattende motregningsadgang svekker denne nødvendige underholdsdekningen.

Det vises til lovutkastet § 4 annet ledd.

Den utvidede motregningsadgangen skal gjelde både i og utenfor konkurs. Departementet foreslår en bestemmelse om at adgangen til motregning i krav som tilkommer konkursboer og som er gjenstand for fordeling etter reglene i skattebetalingsloven kapittel 8, skal være begrenset til den andel av kravet som etter fordelingsreglene tilkommer staten eller folketrygden.

Det vises til lovutkastet 4 tredje ledd.

Statens innkrevingsentral vil kunne ha flere krav mot en og samme skyldner som kan motregnes mot skyldnerens tilgodebeløp på skatt og avgift. Det oppstår da spørsmål om hvilket krav som skal dekkes først. SI følger i dag den praksis at kravene dekkes i den rekkefølgen som følger av prioritetsreglene i dekningsloven § 2-8. Departementet foreslår en bestemmelse som lovfester denne praksisen. Dersom det foreligger flere krav med samme prioritet, skal det eldste kravet dekkes først i samsvar med prinsippet i ulovfestede regler.

Det vises til lovutkastet § 4 fjerde ledd.

Videre oppstår det et spørsmål om hvilken dekningsrekkefølge som skal gjelde når det er flere enn Statens innkrevingsentral som erklærer motregning i skyldnerens tilgodebeløp på skatt eller avgift. Skattebetalingsforskriften § 13-6-1 har regler om dekningsrekkefølge. Ikke alle kravene som SI har innkrevingsansvaret for, er i dag omfattet av forskriftsbestemmelsen. Forskriften må derfor endres, og departementet legger opp til en gjennomgang av dette før loven trer i kraft.

Departementet foreslår å lovfeste at motregningen skal skje ved at Statens innkrevingsentral sender motregningserklæring til skyldneren, i tillegg til pålegg om motregning til dennes skyldner. Ved utsendelse av motregningserklæringen vil skyldneren bli orientert om motregningen, og vil få adgang til å komme med innsigelser. Skyldneren skal også varsles om fristen for å påklage motregningen.

Det vises til lovutkastet § 4 femte ledd.

Departementet foreslår at skyldneren skal kunne påklage motregning etter reglene i tvangsfullbyrdesloven § 5-16. Klageadgangen skal på samme måte som etter skattebetalingsloven § 13-6, gjelde all motregning som foretas i medhold av den foreslåtte bestemmelsen. Dette innebærer at skyldneren kan klage både når Statens innkrevingsentral gjennomfører motregning hvor gjensidighetsvilkåret i utgangspunktet ikke er oppfylt, og ved motregning som også kan foretas på ulovfestet grunnlag. Enkelte høringsinstanser har tatt opp at det kan bli et visst omfang av slike klager, slik at forslaget vil ha økonomiske og administrative konsekvenser for domstolene. Departementet mener at erfaringene fra den tilsvarende ordningen i skattebetalingsloven ikke gir grunnlag for å anta at omfanget av klager blir vesentlig. Departementet foreslår videre at klagefristen skal være én måned etter at skyldneren mottar motregningserklæringen.

Det vises til lovutkastet § 4 sjette ledd.

6.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil peke på at SI etter gjeldende rett kan motregne statlige krav mot tilgodekrav skyldneren har på staten. Når det gjelder skatte- og avgiftskrav, har SI en utvidet motregningsadgang som andre ikke har. Motregning er en effektiv oppgjørs- og dekningsmetode. Flertallet har merket seg at flere høringsinstanser har pekt på at ikke alle kravene som SI har innkrevingsansvaret for bør omfattes av den utvidete motregningsadgangen. Departementet har sluttet seg til dette, og foreslår at bare offentlige krav som tilkommer oppdragsgivere skal omfattes av bestemmelsen. Flertallet er enig i denne avgrensningen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre viser til sine merknader i avsnitt 2.2 og 3.2 og går imot regjeringens forslag til egen lov for SI.

Disse medlemmer viser for øvrig til KS' høringsbrev til finanskomiteen av 8. november 2012 der det uttales:

«I forslaget er motregningsadgangen begrenset til offentlige krav og «Offentlige krav» er definert som «offentligrettslige krav». KS er usikker på om dette er en klar og tydelig nok avgrensning i forhold til de private kravene som SI innfordrer, og som da ikke skal ha utvidet dekningsadgang».

Disse medlemmer viser til at samme innvending kom frem av presentasjonen til Norges kerner- og kommuneøkonomers forbund (NKK) i finanskomiteens høring.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til sine generelle merknader og forslag i avsnitt 2.2.

7. Statens innkrevingscentralers særnamsmyndighet

7.1 Sammendrag

7.1.1 Innledning

Dersom utenrettslige innkrevingsstiltak ikke fører frem, må det iverksettes tvangsinnfordring for å fremtvinge betaling fra skyldneren. For de fleste kravstyper har Statens innkrevingscentral i dag adgang til som særnamsmyndighet å beslutte utleggstrekk og stifte utleggspant overfor skyldneren. Innkrevingscentralen kan også drive inn kravene ved ordinær tvangsfullbyrding hos de alminnelige namsmyndighetene.

Departementet går i hovedsak inn for å videreføre de materielle reglene om Statens innkrevingscentralers adgang til å tvangsfullbyrde krav. Departementet foreslår å ta inn i tvangsfullbyrdesloven en generell bestemmelse om at SI kan beslutte utleggstrekk og stifte utleggspant for de krav den har til innkreving.

Departementet foreslår i tillegg at Statens innkrevingscentral skal kunne gjennomføre tvangsdekning i enkle pengekrav (bankinnskudd mv.) i de tilfellene den selv har tatt utleggspant for kravet.

7.1.2 Generelt om Statens innkrevingscentralers særnamsmyndighet

Det er lang tradisjon for at enkelte offentlige kreditorer kan beslutte utleggstrekk og stifte utleggspant for krav som skyldneren ikke betaler frivillig. Særnamsmyndighetsordningen legger til rette for en effektiv innkreving av offentlige krav og reduserer i betydelig grad arbeidsbelastningen til de alminnelige namsmyndighetene.

På bakgrunn av erfaringene med Statens innkrevingscentral ser departementet få betenkeligheter med at innkrevingscentralen også i fremtiden skal ha særnamsmyndighet for krav den har innkrevingsansvar for. Departementet anser det heller ikke som aktuelt å foreslå begrensninger i den adgangen Statens innkrevingscentral i dag har til å beslutte utleggstrekk og stifte utleggspant.

SI må ha særnamsmyndighet etter særskilt lovbestemmelse for at den skal kunne beslutte utleggstrekk og stifte utleggspant. Dessuten må det foreligge tvangsgrunnlag for kravet og tvangsgrunnlaget vil dessuten være «tvangskraftig». Lovforslaget som fremmes i denne proposisjonen innebærer ingen endringer på dette punktet.

Som nevnt i avsnitt 6.2 i proposisjonen er en stor andel av kravene som SI krever inn, tvangsgrunnlag for utlegg etter bestemmelser i særlovgivningen, jf. tvangsfullbyrdesloven § 7-2 bokstav e. Lovgiver har i slike tilfeller etter en konkret vurdering fastsatt at det skal kunne tas utlegg for kravet uten at kreditor må gå veien om å få dom mv. for kravet etter lovens bestemmelser om alminnelige tvangsgrunnlag. Denne typen lovbestemmelser vil også i fremtiden være den praktisk viktigste formen for tvangsgrunnlag når SI utøver særnamsmyndighet.

For krav som ikke er tvangsgrunnlag for utlegg etter særskilt lovbestemmelse, må det foreligge annet tvangsgrunnlag for at SI skal kunne utøve særnamsmyndighet. Eksempler på dette er de alminnelige tvangsgrunnlagene etter § 4-1 og beslutninger om tvangsmulkt, jf. § 7-2 bokstav d.

Flere høringsinstanser har uttalt at bestemmelsen i § 7-2 bokstav f om et skriftstykke som fordringshaveren har sendt skyldneren som viser kravets grunnlag og omfang, ikke passer for Statens innkrevingscentralers virksomhet. I prinsippet er et slikt skriftstykke et mulig tvangsgrunnlag for SI, men i praksis har SI sjelden benyttet seg av dette. Departementet legger som et utgangspunkt til grunn at det også bør være slik i fremtiden.

I dag er hjemlene for Statens innkrevingscentralers særnamsmyndighet spredt i de enkelte særlover som legger innkrevingsansvaret til SI. Denne har med andre ord ikke automatisk myndighet til å etablere utleggstrekk og stifte utleggspant når den får i oppgave å kreve inn en kravtype. Departementet har vurdert om dette utgangspunktet bør endres slik at SI har særnamsmyndighet med mindre noe annet er særskilt bestemt.

Utlegg er inngripende tiltak, som vil kunne få stor betydning for den enkelte skyldner. Hensynet til skyldneren kan tale for å videreføre ordningen med at det i hvert enkelt tilfelle skal måtte foretas en konkret vurdering av om det er nødvendig å gi særnamsmyndighet til Statens innkrevingscentral. Denne fremgangsmåten sikrer at tildelingen av særnamsmyndighet alltid er konkret basert på om behovet er stort nok.

På den annen side er det slik at Statens innkrevingscentral i dag har særnamsmyndighet for de aller fleste kravstyper den krever inn. Den praktiske hovedregelen er således at når innkrevingsansvaret legges til SI, gis den også myndighet til å stifte utlegg og beslutte utleggstrekk ved tvangsinnfordring.

Videre er det slik at dagens lovtekniske løsning, der SIs særnamsmyndighet følger av et etter hvert betydelig antall bestemmelser i særlovgivningen, fører til at regelverket er mer uoversiktlig enn om kompetansen er regulert på ett sted.

I en viss utstrekning åpner lovgivningen allerede i dag for en samlet regulering av Statens innkrevings-sentrals særnamsmyndighet. Det følger av skattebetalingsloven § 2-7 at departementet i forskrift kan bestemme at SI skal kreve inn nærmere bestemte krav som tilkommer staten. Hjemmelen er benyttet til å fastsette at SI skal kreve inn krav på vegne av en rekke statlige organer, jf. skattebetalingsforskriften § 1-2-2. Loven gir i slike tilfeller SI kompetanse til å beslutte utleggstrekk og stifte utleggspant dersom panteretten kan gis rettsvern ved registrering i et register eller ved underretning til tredjeperson, og utleggsforretning kan holdes på SIs kontor.

Departementet har etter en samlet vurdering kommet til at utgangspunktet bør være at Statens innkrevings-sentral skal ha særnamsmyndighet for de krav den har innkrevingsansvar for. Departementet foreslår å gi en generell hjemmel for SI til å beslutte utleggstrekk og stifte utleggspant for krav den har til innfordring.

Det vises til forslag til ny bestemmelse § 2-14 første ledd første punktum i tvangsfullbyrdelsesloven.

Dersom det i praksis viser seg at det er behov for å begrense Statens innkrevings-sentrals særnamsmyndighet, eksempelvis at SI for enkelte krav bare bør ha adgang til å beslutte utleggstrekk, eller at den ikke skal ha noen form for særnamsmyndighet, kan det gis bestemmelser om dette. Departementet vil også i instruks kunne begrense hvordan SI skal utøve særnamsmyndigheten.

Departementet foreslår for øvrig å videreføre dagens begrensninger i Statens innkrevings-sentrals adgang til å beslutte utleggstrekk og stifte utleggspant. Det innebærer at SI også i fremtiden bare vil ha myndighet til å stifte utleggspant dersom panteretten kan gis rettsvern ved registrering i et register eller ved underretning til en tredjeperson, og utleggsforretning kan holdes på SIs kontor.

Departementet foreslår å videreføre bestemmelsen som i dag står i straffeprosessloven § 456 fjerde ledd om at Statens innkrevings-sentral kan tvangsfullbyrde krav gjennom de alminnelige namsmyndighetene.

Det vises til forslag til ny bestemmelse i § 2-14 femte ledd i tvangsfullbyrdelsesloven.

7.1.3 Adgang til å gjennomføre tvangsdekning i enkle pengekrav

Statens innkrevings-sentral har i dag ikke adgang til å gjennomføre tvangsdekning når den har stiftet utleggspant. Departementet foreslo i høringsnotatet at SI skal få myndighet til også å fullbyrde tvangsdekningen i enkle pengekrav, eksempelvis innestående på bankkonti. Tvangsdekningen vil rent praktisk skje ved at SI pålegger den skyldneren har en for-

dring mot, som regel en bank, å overføre beløpet som er sikret med utleggspant.

En motforestilling mot å utvide særnamsmyndigheten på denne måten er at det bare er de alminnelige namsmyndighetene som har erfaring og kompetanse med slik tvangsdekning i dag. Flere høringsinstanser har anført at det vil svekke skyldnerens rettsikkerhet dersom Statens innkrevings-sentral gis myndighet til å realisere utleggspantet som den har stiftet. Det er også pekt på at de øvrige særnamsmyndigheter ikke kan gjennomføre slik tvangsfullbyrding.

Etter en samlet vurdering er departementet likevel av den oppfatning at SI bør få kompetanse til gjennomføre tvangsdekning i enkle pengekrav.

SI skiller seg ut blant særnamsmyndighetene i den forstand at den er ansvarlig for driften av de alminnelige namsmyndighetenes saksbehandlingssystem. Den formelle runden med å oversende det pantsikrede kravet til de alminnelige namsmyndighetene for tvangsdekning, er i mange tilfeller unødvendig tids- og ressurskrevende. En adgang for SI til selv å gjennomføre tvangsdekningen, vil medføre rimeligere innkreving for skyldneren og mindre belastning på det alminnelige namsmyndighetsapparatet.

En adgang til å gjennomføre tvangsdekning i enkle pengekrav vil ikke innebære at SI får mulighet til å kreve dekning i skyldnerens bankinnskudd mv. i større omfang enn i dag. Dekningslovens bestemmelser om beslagsfrihet vil fortsatt sette grenser for hvilke formuesgoder det kan tas utleggspant i. Andre kreditorers mulighet til å oppnå tvangsdekning vil heller ikke bli forringet av en slik adgang, ettersom spørsmålet om prioritetsrekkefølge de ulike kreditorerne imellom vil bero på når SI etablerte panterett i kravet.

Hensynet til skyldneren og andre kreditorer vil videre være ivaretatt ved at Statens innkrevings-sentral er ansvarlig for tap som voldes skyldneren og dem som har rettigheter i kravet, dersom SI opptrer uaktsomt under innkrevingen, jf. tvangsfullbyrdelsesloven § 10-10.

Under høringen har det ikke kommet uttalelser som tilsier at forslaget vil medføre større administrative kostnader eller problemer av annen art for den som skyldneren har et krav mot, typisk en bank. Departementet legger derfor til grunn at slike hensyn ikke er til hinder for at SIs kompetanse utvides.

Departementet foreslår på denne bakgrunn at Statens innkrevings-sentral skal få myndighet til å gjennomføre tvangsdekning i enkle pengekrav etter reglene i tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 10 del III.

Departementet er enig med Justis- og beredskapsdepartementet i at det kan reises spørsmål ved om Statens innkrevings-sentral bør ha adgang til å gjennomføre tvangsdekning også i de tilfeller hvor

det er de alminnelige namsmyndighetene som har gitt utlegg i kravet etter begjæring fra SI. Når SI av en eller annen grunn ikke har benyttet sin særnamsmyndighet til å stifte utleggspant for kravet, bør den etter departementets vurdering heller ikke kunne gjennomføre tvangsdekningen. Forslaget foreslås derfor begrenset til tilfeller hvor det er Statens innkrevingsentral selv som har tatt utlegg for kravet.

Det vises til lovutkastet § 2-14 annet ledd.

Departementet er videre enig med Justis- og beredskapsdepartementet i at Statens innkrevingsentral ikke bør ha adgang til å kreve rettsgebyr fra skyldneren når den selv gjennomfører tvangsdekning i enkle pengekrav. Det foreslås derfor en bestemmelse om dette i lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr. Departementet foreslår imidlertid ikke andre endringer i adgangen for SI til å kreve rettsgebyr ved tvangsfullbyrdelse. En slik endring bør etter departementets vurdering i tilfelle gjøres gjeldende for alle med særnamsmyndighet. De økonomiske og administrative konsekvensene av et slikt forslag må i tilfelle utredes nærmere.

Det vises til forslag til ny bestemmelse i rettsgebyrloven § 14 sjette ledd annet punktum.

7.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, har merket seg at departementet i hovedsak går inn for å videreføre reglene om SIs adgang til å tvangsfullbyrde krav. Departementet foreslo at SI skal få myndighet til å fullbyrde tvangsdekningen i enkle pengekrav. Flere høringsinstanser har pekt på at det vil svekke skyldnerens rettssikkerhet dersom SI gis myndighet til å realisere utleggspantet som den har stiftet, og at øvrige særnamsmyndigheter ikke kan gjennomføre slik tvangsfullbyrding. Departementet peker på at oversendelse av kravet til alminnelige namsmyndigheter framstår som unødvendig tids- og ressurskrevende.

Flertallet viser til at SI får ikke mulighet til å kreve dekning i skyldneres bankinnskudd i større omfang enn i dag. Dekningslovens bestemmelser om beslagfrihet setter grenser for hvilke formuesgoder det kan tas utleggspant i, og prioritetsrekkefølgen mellom kreditorer vil bero på når SI etablerte pantedrett i kravet. Flertallet er enig i at forslaget begrenses til tilfeller hvor det er SI selv som har tatt utlegg for kravet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre viser til sine merknader i avsnitt 2.2 og 3.2 og går imot regjeringens forslag til egen lov for SI. Disse medlemmer har merket seg at flere høringsinstanser er sterkt kri-

tiske til forslaget og som ønsker å oppheve reglene som gir SI særnamsmyndighet. Disse medlemmer viser til at dette både gjelder kommersielle, sågar som offentlige høringsinstanser. Norske Inkassobyråers Forening Foreningen uttaler:

«Særnamsmannsordningen, slik den er bygget opp innenfor statlig og kommunal innfordringsvirksomhet, har et inkvisitorisk preg og er i utgangspunktet et gufs fra fortiden. Norge er, så vidt vites, det eneste landet i Skandinavia hvor særnamsfunksjonen for offentlige krav opprettholdes.»

Oslo namsfogdkontor uttaler:

«I motsetning til særnamsmannen har den alminnelige namsmann ingen økonomiske interesser i saken. Det gir tiltro og respekt. Det er særlig viktig at namsmannen har realisasjonssakene når det er flere kreditorer/panthavere/rettigheter i det samme formuesgodet. Om flere organer behandler realisasjon av det samme formuesgode, oppstår det rot og forviklinger. Å overlate generaloppgjør til en kreditorrepresentant er særlig betenkelig.»

Disse medlemmer merker seg at Finansdepartementet heller ikke kunne svare på om en slik ordning var å finne i andre land, jf. svar på spørsmål 2 til finanskomiteen/Fremskrittspartiets fraksjon.

Disse medlemmer viser til at særnammsordningen har uheldige sider fordi særnamsmannen ofte ikke tar hensyn til eksisterende krav mot debitor. Disse medlemmer har følgelig fått tilbakemelding om at skyldner har mottatt lønsslipp med negativt beløp. Disse medlemmer viser i denne anledning til svar på spørsmål 15 og 16 fra finanskomiteen/Fremskrittspartiets fraksjon der Finansdepartementet opplyser at det er opprettet en utleggsdatabase (UB) hos SI hvor opplysninger om utleggstrekk skal registreres elektronisk og videreformidles til Løsøreregisteret. Departementet opplyser at prosjektet med utvikling av utleggsdatabasen nærmer seg ferdigstilling. At departementet uttaler at alle namsmyndigheter har plikt til å påse at skyldner har tilstrekkelige midler til livsopphold ved beslutning om utleggstrekk, finner disse medlemmer ikke helt betryggende. Debitor stiller i disse tilfellene svakt i forhold til en mektig statlig kreditor.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til sine generelle merknader og forslag i avsnitt 2.2.

8. Forholdet til tvangsfullbyrdsloven

8.1 Sammendrag

I dette kapitlet behandles spørsmålet om hvilke saksbehandlingsregler som skal gjelde når Statens innkrevingsentral utøver særnamsmyndighet. De-

partementet foreslår at tvangsfullbyrdelseslovens alminnelige regler skal komme til anvendelse med enkelte unntak.

Departementet foreslår å ta inn bestemmelsene om Statens innkrevingssentralens særnamsmyndighet i tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 2 som ny del II, jf. avsnitt 3.4.1 i proposisjonen. Forslaget innebærer samtidig at tvangsfullbyrdelseslovens øvrige regler skal gjelde SI som særnamsmyndighet så langt de passer. Det er på det rene at mange av lovens bestemmelser allerede i dag kommer til anvendelse, men på enkelte punkter innebærer forslaget en endring sammenlignet med gjeldende rett.

Tradisjonelt har det vært antatt at tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 2 ikke gjelder for særnamsmyndigheter. Departementet er imidlertid av den oppfatning at også disse bestemmelsene bør gis anvendelse så langt de passer for Statens innkrevingsentral. Det følger nå av skattebetalingsloven § 14-2 første punktum at tvangsfullbyrdelsesloven, herunder §§ 2-5 og 2-6 om habilitet og taushetsplikt, gjelder for skatteoppkreverne og skattekontorene når de utøver særnamsmyndighet. Det samme bør etter departementets vurdering gjelde for SI.

Flere høringsinstanser har uttalt at bestemmelsene i tvangsfullbyrdelsesloven § 7-6 og § 7-7 ikke passer for Statens innkrevingsentral saksbehandling. Departementet viser i denne forbindelse til redegjørelsen i proposisjonens avsnitt 8.2. Der fremgår det at det er sikker rett at bestemmelsene i tvangsfullbyrdelsesloven §§ 5-1 til 5-5 og §§ 7-3 til 7-8 ikke kommer til anvendelse når SI utøver særnamsmyndighet. Departementet går inn for å videreføre dette, og foreslår derfor en egen bestemmelse om at disse reglene ikke skal gjelde. Det er gitt et tilsvarende unntak for skatteoppkreverne og skattekontorene i skattebetalingsloven § 14-2 annet punktum.

Det vises til forslag til ny bestemmelse i tvangsfullbyrdelsesloven § 2-14 tredje ledd.

Departementet er enig med Justis- og beredskapsdepartementet i at det bør lovfestes at Statens innkrevingsentral, før utleggsforretning avholdes, plikter å oppfordre skyldneren om å uttale seg om forhold av betydning for om utlegg skal tas, og om valg av gjenstand for utlegget. Departementet foreslår også at skyldneren skal varsles før SI gjennomfører tvangsdekning i enkle pengekrav.

Det vises til forslag til nye bestemmelser i tvangsfullbyrdelsesloven § 2-14 fjerde ledd.

For å skape klarhet foreslår departementet en bestemmelse om at klage over Statens innkrevingsentralens avgjørelser og handlemåte under tvangsfullbyrdelsen skal behandles av Rana tingrett. Bestemmelsen er i samsvar med prinsippet om at det er den geografiske distriktsinndelingen som avgjør hvilken

tingrett som er stedlig kompetent til å behandle angrep på namsmyndigheters avgjørelser.

Det vises til forslag til ny bestemmelse i tvangsfullbyrdelsesloven § 2-15.

8.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er enig i departementets vurderinger når det gjelder forholdet til tvangsfullbyrdelsesloven.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre viser til sine merknader i avsnitt 2.2, 3.2 og 7.2 og går imot regjeringens forslag til egen lov for SI.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til sine generelle merknader og forslag i avsnitt 2.2.

9. Betalingslempning

9.1 Sammendrag

9.1.1 Innledning

Den klare hovedregelen er at rettmessig fastsatte krav skal betales av skyldneren, enten det skjer frivillig eller gjennom tvangsinnfordring. I enkelte tilfeller kan Statens innkrevingsentral likevel gi utsettelse med betaling av kravene eller kravene kan ettergis helt eller delvis. Uttrykket lempning brukes som en fellesbetegnelse på disse ordningene.

Det kan sondres mellom lempning på innfordringsgrunnlag og lempning på rimelighetsgrunnlag. Lempning som innfordringstiltak innebærer at skyldneren innrømmes lempning fordi det tjener innkrevningen. Lempning av rimelighetshensyn kan for det første begrunnes i skyldnerens situasjon, for eksempel dødsfall, alvorlig og langvarig sykdom eller andre forhold ved skyldneren selv. For det andre kan lempning av rimelighet begrunnes i forhold ved det aktuelle kravet, for eksempel at det er oppstått som følge av utilsiktede virkninger av den særlovgivningen som det er fastsatt i medhold av.

Departementet foreslår at Statens innkrevingsentral skal ha adgang til på innfordringsmessig grunnlag å inngå avtaler om betalingsutsettelse, avdragsvis betaling og å ettergi krav på nærmere vilkår.

9.1.2 Adgang til å innvilge lempning

LEMPNING PÅ INNFORDRINGSMESSIG GRUNNLAG

Etter departementets syn er det et klart behov for at Statens innkrevingsentral skal ha adgang til å lempe krav dersom det offentliges kreditorinteresser

tilsier det. I likhet med private kreditorer bør det offentlige ha mulighet til å innrette seg slik at dekningsutsiktene bedres.

Departementet foreslår derfor at dagens adgang til å innvilge avdragsvis betaling og betalingsutsettelse på innfordringsmessig grunnlag videreføres i den nye loven. Departementet går inn for at hovedvilkårene for lempning av hensyn til innfordringen, at avtale om betalingsutsettelse eller avdragsvis betaling antas å gi bedre dekning enn fortsatt innkreving, og at avtalen ikke må virke støtende eller være egnet til å svekke den alminnelige betalingsmoral, tas inn i loven.

Statens innkrevingsentral følger i dag den praksis at lempning ikke innvilges etter at det er iverksatt tvangsinnfordring. Et absolutt vilkår om at lempning bare kan innvilges på det utenrettslige innkrevingsstadiet, vil imidlertid kunne gi uheldige resultater i enkelte tilfeller. Det bør derfor etter departementets vurdering være adgang til lempning selv om tvangsinnfordring er iverksatt.

Det vises til forslag til bestemmelse i lovutkastet § 8 første ledd første punktum. Dagens bestemmelse i straffeprosessloven § 456 annet ledd første punktum foreslås opphevet.

Departementet går videre inn for at Statens innkrevingsentral skal ha myndighet til å ettergi krav delvis dersom de samme vilkårene er oppfylt. Departementet foreslår derfor en bestemmelse om dette i den nye loven. Bestemmelsen innebærer en endring sammenlignet med gjeldende rett i den forstand at SI i dag ikke har noen generell adgang til å sette ned krav på innfordringsmessig grunnlag.

For enkelte av kravene SI innfordrer, er det fastsatt egne bestemmelser om ettergivelse i særlovgivningen. Bestemmelsene kan for eksempel legge myndigheten til å ettergi kravet til et særskilt organ eller fastsette at ettergivelse skal kunne innvilges på andre vilkår enn det som følger av bestemmelsene i SI-loven. I samarbeidsavtalene mellom SI og den enkelte oppdragsgiver kan det også være nærmere regulert om og i hvilken utstrekning SI kan sette ned krav på vegne av oppdragsgiver. Etter departementets oppfatning bør utgangspunktet være at slike bestemmelser i lov eller avtale har forrang fremfor en ettergivelsesbestemmelse i SI-loven. Departementet foreslår derfor at adgangen til å ettergi krav bare skal gjelde med mindre noe annet er bestemt.

Det vises til lovutkastet § 8 første ledd annet punktum.

Det følger i dag av straffeprosessloven § 456 annet ledd annet punktum at avtaler om avdragsvis betaling av erstatning og andre pengekrav tilkjent en fornærmet eller annen skadelidt i offentlig straffesak, bare kan innvilges dersom den berettigede samtykker. Departementet foreslår at dette kravet om sam-

tykke skal videreføres etter lempningsbestemmelsene i den nye loven om Statens innkrevingsentral. Dagens bestemmelse i straffeprosessloven § 456 annet ledd annet punktum foreslås opphevet. Departementet går i proposisjonens kapittel 14 inn for at SI skal kreve inn erstatningskrav som voldsofre og deres etterlatte er tilkjent i sivile saker. Kravet om samtykke fra den berettigede bør også gjelde ved lempning av slike krav, og departementet foreslår derfor en bestemmelse om dette.

Det vises til lovutkastet § 8 annet ledd og forslaget om å oppheve straffeprosessloven § 456 annet ledd annet punktum.

Departementet foreslår videre at departementet skal kunne fastsette nærmere regler om Statens innkrevingsentralers adgang til å innvilge søknader om lempning.

Det vises til lovutkastet § 8 tredje ledd.

LEMPNING PÅ RIMELIGHETSGRUNNLAG

Departementet gikk i høringsnotatet inn for at Statens innkrevingsentral skulle gis en begrenset adgang til å ettergi eller sette ned krav på rimelighetsgrunnlag. Etter en samlet vurdering går departementet ikke inn for å videreføre dette forslaget.

Den klare hovedregelen må være at krav som er rettmessig fastsatt, skal betales av skyldneren. En liberal lempningspraksis vil kunne svekke betalingsmoralen og kan gi uheldige signaler til skyldnere som oppfyller sine forpliktelser til tross for at de er i en vanskelig situasjon. Bestemmelser om lempning på rimelighetsgrunnlag har tradisjonelt vært ment å fungere som sikkerhetsventiler for tilfeller hvor det vil fremstå som særdeles urimelig å opprettholde kravet.

Departementet legger videre til grunn at behovet for bestemmelser om lempning av rimelighetsgrunner som følge av skyldnerens økonomi er betydelig redusert etter gjeldsordningsloven som kom i 1992. Formålet med gjeldsordningsloven er å gi personer med alvorlige gjeldsproblemer en mulighet til å få kontroll over sin økonomi. Loven søker å legge til rette for at skyldneren skal komme til enighet med alle eller så mange som mulig av sine kreditorer gjennom en formalisert prosedyre hvor namsmyndighetene spiller en sentral rolle. Statens innkrevingsentral har etter gjeldsordningsloven § 4-12 tredje ledd adgang til å godta et forslag til frivillig gjeldsordning. En avtale om gjeldsordning kan dermed innebære at krav SI har ansvar for, settes ned eller ettergis, selv om det ikke er åpning for det i SI-loven eller i den særlovgivningen kravet er fastsatt i medhold av.

Statens innkrevingsentral har etter hvert fått ansvar for å kreve inn et betydelig antall ulike krav. I særlovgivningen kan det i varierende grad være tatt inn bestemmelser som åpner for lempning på rimelighetsgrunnlag. Hvor vid en eventuell slik lemp-

ningsadgang skal være, vil måtte bero på en sammenfatt vurdering av hensynet til skyldneren på den ene siden og hensynet til hvor viktig det er at kravet drives inn på den annen side. Dette taler etter departementets vurdering for at spørsmålet om lempning på rimelighetsgrunnlag i begrenset grad er egnet for generell regulering i SI-loven.

Departementet er på denne bakgrunn kommet til at det i den nye loven ikke bør tas inn bestemmelser om lempning på rimelighetsgrunnlag.

Som påpekt av flere høringsinstanser kan det likevel være behov for at krav Statens innkrevingsentral har ansvar for å kreve inn, skal kunne ettergis eller settes ned når rimelighetsgrunner tilsier det. Forslaget i proposisjonen her er ikke til hinder for at SI gjør dette i medhold av egne bestemmelser i særlovgivningen og nærmere avtale med den enkelte oppdragsgiver.

9.1.3 Avskjæring av klagerett i saker om lempning

Departementet gikk i høringsnotatet inn for at det ikke skal være adgang til å påklage avslag på søknader om lempning. En rekke høringsinstanser er negative til dette forslaget. Høringsinstansene viser blant annet til at klagerett er en viktig rettssikkerhetsgaranti og et korrektiv til forvaltningen. Det er også pekt på at en adgang til å påklage slike vedtak vil bidra til å sikre innsyn og likebehandling. For flere av høringsinstansenes del er innvendingene mot klageavskjæring likevel begrenset til å gjelde saker om lempning på rimelighetsgrunnlag. Som nevnt i foregående avsnitt går departementet inn for at det ikke skal gis egne regler om slik lempning i loven om Statens innkrevingsentral.

Den foreslåtte bestemmelsen om lempning på innfordringsgrunnlag er begrunnet i kreditors interesser. Det er kreditors vurdering av hva som best vil tjene innkrevingen som er det sentrale for avgjørelsen av om det skal lempes på dette grunnlaget. Dette innebærer at skyldnerens rettssikkerhet i liten grad blir skadelidende dersom han eller hun ikke gis adgang til å påklage slike vedtak. Det er gitt en tilsvarende bestemmelse om unntak fra klagerett i skattebetalingsloven § 3-3 første ledd siste punktum.

Det må videre antas at en generell klageadgang i saker om lempning på innfordringsmessig grunnlag vil medføre betydelig merarbeid for forvaltningen, og en rekke grunnløse klager i det øyemed å forsinke innfordringen.

Etter en avveining av ressurs- og rettssikkerhets-hensyn, foreslår departementet at det ikke skal være adgang til å påklage avgjørelser om lempning etter bestemmelsen i loven om Statens innkrevingsentral.

Det vises til lovutkastet § 2 tredje ledd.

I særlovgivningen som fastsetter grunnlaget for det enkelte kravet, kan det være fastsatt egne bestemmelser om lempning. Departementet foreslår i proposisjonens avsnitt 9.5.1.1 at disse bestemmelsene som et utgangspunkt skal ha forrang fremfor lempningsreglene i den nye loven. Lempningsaker som Statens innkrevingsentral behandler etter disse reglene, vil etter omstendighetene kunne påklages etter regler og avtaler som gjelder for dette. Bestemmelsen om avskjæring av klagerett i SI-loven er ikke ment som en avskjæring av klagerett i slike saker.

9.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Kristelig Folkeparti, er enig i departementets vurderinger når det gjelder lemping.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre viser til sine merknader i avsnitt 2.2 og 3.2 og går imot regjeringens forslag til egen lov for SI.

Disse medlemmer merker seg svar på spørsmål 23 fra finanskomiteen/Fremskrittspartiets fraksjon der departementet uttaler at lempingsadgangen er utvidet i forhold til tidligere:

«Departementet går videre inn for at Statens innkrevingsentral skal ha myndighet til å delvis ettergi krav, og foreslår derfor en bestemmelse om dette i den nye loven. Bestemmelsen innebærer en utvidet adgang til betalingslempning i SI i dag ikke har noen generell adgang til å sette ned krav på innfordringsmessig grunnlag.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til sine generelle merknader og forslag i avsnitt 2.2.

10. Forholdet til personopplysningsloven mv.

10.1 Sammendrag

10.1.1 Innledning

Statens innkrevingsentral behandler betydelige mengder personopplysninger. Opplysninger mottas fra skyldneren selv og oppdragsgivere som oversender krav til innkreving. I tillegg innhenter SI på eget initiativ opplysninger fra ulike kilder til bruk i innkrevingsarbeidet. Opplysninger innhentes og videreformidles også til andre namsmyndigheter mv. Det er viktig at personopplysningene håndteres på en måte som ivaretar hensynet til den opplysningene gjelder. SI må være underlagt klare og lett tilgjengelige regler som stiller krav til behandlingen av personopplysninger.

Departementet foreslår at personopplysningsloven skal gjelde for Statens innkrevingsentral.

10.1.2 *Personopplysningslovens anvendelse på Statens innkrevingsentral*

Personopplysningsloven er den sentrale loven om behandling av personopplysninger. Loven inneholder blant annet generelle regler om behandling av opplysninger, herunder krav om behandlingsgrunnlag, informasjonssikkerhet og internkontroll, regler om rett til innsyn og regler om melde- og konsesjonsplikt. Loven gjelder ved behandling av personopplysninger som helt eller delvis skjer med elektroniske hjelpemidler og annen behandling av personopplysninger som inngår eller skal inngå i et personregister.

Statens innkrevingsentralers behandling av personopplysninger er i utgangspunktet omfattet av personopplysningsloven. Det er imidlertid fastsatt unntak som innebærer at loven i dag bare gjelder ved utenrettslig innkreving, og bare for andre krav enn bøter mv. som er tilkjent i offentlig straffesak.

Personopplysningsloven gjelder ikke for saker som blir behandlet etter rettspleielovene, blant annet tvangsfullbyrdsloven og straffeprosessloven, jf. personopplysningsforskriften § 1-3. Dette innebærer at Statens innkrevingsentralers tvangsinnkreving faller utenfor loven. Det samme gjelder utenrettslig innkreving av bøter og andre krav tilkjent i offentlig straffesak som kreves inn etter reglene i straffeprosessloven.

Det følger videre av personopplysningsloven § 5 at loven ikke gjelder for behandling av personopplysninger dersom noe annet følger av en særskilt lov som regulerer behandlingsmåten. I politiregisterloven er det gitt regler om politiets og påtalemyndighetens behandling av personopplysninger. Denne loven er en spesiallov som går foran reglene i personopplysningsloven. Spesialloven vil kunne få anvendelse for Statens innkrevingsentral, fordi den etter påtaleinstruksen § 30-2 annet ledd er en del av påtalemyndigheten når den krever inn bøter og andre krav tilkjent i straffesaker.

Dette innebærer at Statens innkrevingsentral vil kunne være underlagt ulike regler om behandling av personopplysninger, avhengig av hvilken type krav den har til innkreving.

Kravene som oversendes fra de ulike oppdragsgiverne til Statens innkrevingsentral, registreres og kreves inn ved bruk av ett og samme saksbehandlingssystem. Med mindre særlige grunner tilsier noe annet, er det etter departementets vurdering mest hensiktsmessig om SI er underlagt ett sett av regler om behandling av personopplysninger. Med ett regelverk å forholde seg til, vil det blant annet være enklere å utforme og praktisere enhetlige rutiner for innhenting, oppbevaring og sletting mv. av opplysninger i tråd med de krav lovgivningen oppstiller.

Statens innkrevingsentral fører i dag det sentrale bøteregisteret for politiet, men denne oppgaven skal

overføres til KRIPOS. SIs ansvar på dette området vil dermed være begrenset til innkrevingen av bøter og andre krav tilkjent i offentlig straffesak. Etter departementets oppfatning bør SIs behandling av personopplysninger i den forbindelse da reguleres av personopplysningsloven på samme måte som ved innkrevingen av andre krav.

Endringen kan gjennomføres ved å oppheve påtaleinstruksens bestemmelse om at Statens innkrevingsentral er en del av påtalemyndigheten. SI ble gitt påtalemyndighet av hensyn til sammenhengen i strafferettspleien, jf. kgl.res. 11. september 1992. Det uttales her at tilknytning til påtalemyndigheten blant annet innebærer at Riksadvokaten kan gi direktiver om innkrevingen, både generelt og i enkelt saker. Videre ble det ansett hensiktsmessig at statsadvokaten avgjør klager som ikke skal behandles av tingretten etter tvangsfullbyrdslovens regler. Begrunnelsen for at SI skal være påtalemyndighet, gjør seg ikke gjeldende i like stor grad etter at det faglige og administrative ansvaret for SI ble overført til Finansdepartementet. Påtalemyndighetens behov for å styre innkrevingen kan ivaretas ved at det tas inn bestemmelser om instruksjonsmyndighet mv. i samarbeidsavtale med SI. Samtidig foreslås det klargjort at Statens innkrevingsentral er behandlingsansvarlig for personopplysninger i forbindelse med ivaretagelse av oppgaver etter SI-loven og oppgaver etter tvangsfullbyrdsloven. Det vises til lovutkastet § 6.

Personopplysningsloven legger en rekke plikter på den som er behandlingsansvarlig etter lovens § 2 nr. 4. Statens innkrevingsentral skal som nevnt være behandlingsansvarlig for personopplysninger den håndterer når den ved lov eller departementsbeslutning er pålagt å utføre en oppgave. Dette innebærer blant annet at SI skal sørge for at opplysningene behandles i samsvar med grunnkravene i personopplysningsloven § 11, og dessuten skal oppfylle bestemmelsene om informasjon om behandling av personopplysninger i lovens kapittel 3.

Statens innkrevingsentral behandler opplysninger som er sensitive etter personopplysningsloven § 2 nr. 8, eksempelvis opplysninger om at en skyldner er dømt for en straffbar handling. Lovens utgangspunkt er at man må ha konsesjon for å behandle slike opplysninger, jf. § 33 første ledd. Det følger imidlertid av § 33 fjerde ledd at organer for stat og kommune ikke har konsesjonsplikt når behandlingen av opplysningene har hjemmel i lov. Datatilsynet har i vedtak 19. april 2009 lagt til grunn at SI ikke har konsesjonsplikt etter personopplysningsloven når innkrevingen har hjemmel i lov. For å skape klarhet foreslår departementet likevel en bestemmelse i SI-loven som fastslår dette konsesjonsfritaket.

Departementet foreslår også at det i forskrift skal kunne fastsettes at SI er unntatt fra meldeplikt etter personopplysningsloven § 32. Et av hovedformålene med reglene om meldeplikt er at Datatilsynet gjøres kjent med behandlingen av personopplysninger som den behandlingsansvarlige planlegger å gjennomføre. For SIs del vil imidlertid behandlingen av personopplysninger følge av de lov- eller forskriftsbestemmelser som pålegger SI å foreta innkrevingen.

Det vises til lovutkastet § 6 annet og tredje ledd.

10.1.3 Særlig om rett til innsyn i opplysninger

Personvern hensyn talar sterkt for at den det gjelder, må ha rett til innsyn i de til dels omfattende opplysningene som Statens innkrevingsentral vil ha lagret om vedkommende. Ettersom det foreslås at personopplysningsloven skal gjelde fullt ut for SIs virksomhet, vil en slik innsynsrett følge av denne lovens § 18 annet ledd. Av informasjonshensyn går departementet likevel inn for å gi en egen bestemmelse i SI-loven om innsynsrett. Bestemmelsen er ikke ment å innebære noen begrensning i retten til innsyn som følger av personopplysningsloven § 18.

Departementet foreslår at enhver skal kunne kreve innsyn i de opplysninger som Statens innkrevingsentral har elektronisk lagret om ham eller henne. Innsynsretten gjelder uavhengig av hvilken kilde opplysningene kommer fra i utgangspunktet. Innsynsretten er heller ikke betinget av at opplysningene er hentet inn som ledd i tvangsfullbyrdelse eller at de er tilgjengelige for andre namsmyndigheter.

Dagens bestemmelse om innsynsrett i straffeprosessloven § 456 sjette ledd annet punktum foreslås opphevet.

Det vises til lovutkastet § 6 og forslaget om å oppheve straffeprosessloven § 456 sjette ledd annet punktum.

10.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Kristelig Folkeparti, er enig i departementets vurderinger, og at personopplysningsloven skal gjelde for SI.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre viser til sine merknader i avsnitt 2.2 og 3.2 og går imot regjeringens forslag til egen lov for SI.

Disse medlemmer er skeptiske til at SI unntas fra meldeplikt etter personopplysningsloven, og mener således en bedre løsning ville vært om også SI hadde konsesjonsplikt og meldeplikt til Datatilsynet. Disse medlemmer forutsetter at dersom disse medlemmers forslag under avsnitt 3.2 blir vedtatt, vil dette være en naturlig konsekvens.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til sine generelle merknader og forslag i avsnitt 2.2.

11. Innhenting og videreformidling av opplysninger

11.1 Sammendrag

11.1.1 Innledning

Statens innkrevingsentral innhenter opplysninger om skyldnernes inntekts- og formuesforhold.

Opplysningene brukes for det første av SI selv når den som særnamsmyndighet skal ta stilling til om det er grunnlag for å beslutte utleggstrekk eller stifte utleggspant. For det andre benytter de øvrige namsmyndighetene seg av opplysninger som SI innhenter. Saksbehandlingssystemet for Statens innkrevingsentral og de alminnelige namsmyndighetene (SIAN) fungerer slik at de alminnelige namsmyndigheter får informasjon om skyldners inntekts- og formuesforhold fra tredjeparter via SI. Videreformidlingen skjer elektronisk uten at saksbehandlere hos SI medvirker eller ser opplysningene før de oversendes i hvert enkelt tilfelle. En konsekvens av at saksbehandlingssystemet er innrettet på denne måten, er at de alminnelige namsmyndighetene ikke har tilgang til opplysninger i større utstrekning enn det Statens innkrevingsentral har hentet inn. Det legges også opp til at namsmyndighetene skal kunne gå inn og se hvilke utleggsforretninger som er utført mot en skyldner.

Statens innkrevingsentral kan innhente opplysninger fra ulike kilder. Skyldneren selv har opplysningsplikt etter tvangsfullbyrdelsesloven § 5-9. SI innhenter i tillegg informasjon fra en rekke tredjeparter. I mange tilfeller skjer dette ved at skyldnerens fødselsnummer eller organisasjonsnummer «vaskes» mot databaser hos offentlige og private institusjoner. Statens Innkrevingsentral foretar i dag «vask» mot Eiendomsregisteret, Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret, Skipsregisteret, Borettsregisteret, Motorvognregisteret, VPS-registeret, Enhetsregisteret, registre hos Skatteetaten, Arbeids- og velferdsetatens stønadsregister, TONO og GRAMOS medlemsregistre samt Statens landbruksforvaltnings database over mottakere av produksjonstilskudd.

11.1.2 Innhenting av opplysninger til bruk under Statens innkrevingsentralens innkreving

Som det fremgår av avsnitt 10.3 i proposisjonen er bestemmelsene om adgang for Statens innkrevingsentral til å innhente taushetsbelagt informasjon fra tredjeparter i dag spredt på en rekke steder i særlovgivningen, forskriftsverket og i dispensasjonsvedtak. Departementet foreslo i høringsnotatet en gene-

rell bestemmelse om at SI kan innhente taushetsbelagte opplysninger fra offentlige og private aktører. Bestemmelsen inneholdt etter sin ordlyd ingen skranker i adgangen til å kreve opplysningene utlevert, utover at de må være til bruk ved SIs tvangsfullbyrdelse.

Hensynet til en effektiv innkreving tilsier at Statens innkrevingsentral bør ha vid adgang til å innhente informasjon om skyldnerens inntekts- og formuesforhold. Samtidig taler personvern hensyn for at SI ikke gis en videre adgang til å innhente informasjon enn det er et begrunnet behov for. Departementet er derfor enig med Justis- og beredskapsdepartementet som i sin høringsuttalelse gir uttrykk for at det bør foretas en nærmere gjennomgang av hvilke opplysninger SI skal kunne innhente.

For det første bør det etter departementets mening vurderes om SI på noen punkter skal gis videre adgang til å gjøre bruk av taushetsbelagte opplysninger som den allerede i dag innhenter.

Namsmyndighetenes adgang til å innhente taushetsbelagte opplysninger etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7-12 forutsetter etter lovens oppbygning at det foreligger en begjæring om utlegg fra en saksøker. Det vil ikke foreligge noen slik begjæring når Statens innkrevingsentral som særnamsmyndighet selv tar utlegg i skyldnerens formuesgoder. Det kan derfor reises spørsmål ved om SI kan innhente informasjon i medhold av denne bestemmelsen når den undersøker om skyldneren har aktiva som gir grunnlag for å tvangsinnfordre et uoppgjort krav. Reelt sett befinner SI seg likevel på dette tidspunktet i innkrevingsprosessen på samme stadiet som de alminnelige namsmyndighetene når de undersøker hvilke formuesgoder skyldneren har. Etter departementets vurdering bør SI da ha tilsvarende adgang til å innhente taushetsbelagte opplysninger på de vilkår som gjelder etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7-12 til bruk ved vurderingen av om det skal iverksettes tvangsinnfordring av uoppgjort krav. Departementet foreslår derfor en bestemmelse som klargjør dette i den nye loven. Bestemmelsen vil ikke gi SI adgang til å innhente flere taushetsbelagte opplysninger enn det den kan i dag, men regulerer hvilket tidspunkt opplysningene kan hentes inn på.

Det vises til lovutkastet § 5 første ledd.

I medhold av ligningsloven § 3-13 nr. 2 bokstav i kan Statens innkrevingsentral få opplysninger fra ligningsmyndighetene i saker om utlegg og arrest. Opplysninger som innhentes etter denne bestemmelsen kan på samme måte som etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7-12 gi SI oversikt over formuesgoder skyldneren er eier av. Imidlertid kan det også her reises spørsmål ved om bestemmelsen gjelder på det stadiet i innkrevingsprosessen hvor kravet ikke er

gjort opp ved forfall, men før SI har tatt stilling til om det skal iverksettes tvangsinnfordring.

I medhold av § 3-13 nr. 2 bokstav a kan SI innhente ligningsopplysninger i saker om innkreving av skatte- og avgiftskrav. Denne bestemmelsen gir SI adgang til å innhente opplysninger på alle stadier i innkrevingsprosessen, herunder også når den undersøker om skyldneren har formuesgoder som det kan tas utlegg i. Men det er altså lagt begrensninger på hvilket formål opplysningene kan brukes til.

Samlet sett kan de to bestemmelsene i ligningsloven medføre at det gjelder uhensiktsmessige begrensninger i på hvilken måte SI kan utnytte opplysninger på, i den forstand at den ene gir adgang til bruk av opplysninger ved innkreving av alle typer krav, men med tidsmessig skranke, mens den andre åpner for bruk av opplysninger på alle stadier i innkrevingen, men bare av bestemte kravstyper. Hensynet til en effektiv innkreving tilsier da etter departementets oppfatning at opplysningene SI allerede har eller kan innhente, skal kunne brukes ved innkrevingen av alle krav SI har i oppgave å kreve inn.

Departementet foreslår derfor at det fastsettes i den nye loven at SI kan innhente opplysninger etter ligningsloven § 3-13 nr. 2 bokstav a, og at disse kan brukes ved vurderingen av om det skal iverksettes tvangsinnfordring av krav som skyldneren ikke har betalt ved forfall. Etter departementets vurdering vil hensynet til skyldnerens personvern hensyn ikke være til hinder for at det gis en slik bestemmelse. Som nevnt i proposisjonens avsnitt 10.2 benytter SI det samme saksbehandlingssystemet ved innkreving av alle kravene den har i oppgave å kreve inn.

Det vises til lovutkastet § 5 første ledd.

For det andre bør det etter departementets oppfatning vurderes om Statens innkrevingsentral skal gis adgang til å innhente flere opplysninger enn det den kan i dag.

Etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7-12 er det et vilkår for å pålegge tredjepersoner opplysningsplikt at de er i besittelse av formuesgoder som tilhører skyldneren. Det er ikke tilstrekkelig at tredjepersonene har registrert opplysninger om at skyldneren eier slike formuesgoder, eventuelt er i andres besittelse.

Navs innkrevingsentral kan i medhold av bidragsinnkrevingsloven § 21 annet ledd kreve at forsikringsselskaper gir opplysninger om midler som tilhører den bidragspliktige. Etter departementets vurdering bør Statens innkrevingsentral få en tilsvarende adgang til å pålegge forsikringsselskaper å utlevere opplysninger om gjenstander som skyldneren har forsikret hos dem. Opplysningene skal SI blant annet kunne bruke ved vurdering av om det skal iverksettes tvangsinnfordring av krav som skyldneren ikke betaler frivillig ved forfall.

Det vises til lovutkastet § 5 annet ledd.

Departementet foreslår en bestemmelse om at Statens innkrevingsentral på tilsvarende måte skal kunne pålegge den som fører Småbåtregisteret, å utlevere opplysninger om båter som en skyldner har registrert der. Småbåtregisteret er i dag et frivillig register over båter som ikke er registreringspliktig i skipsregisteret. Registeret føres av Redningsselskapet etter avtale med Finansdepartementet.

Det vises til lovutkastet § 5 tredje ledd.

I høringsrunden er det reist spørsmål ved om det skal være et vilkår for utlevering av taushetsbelagt informasjon at SI må identifisere enkeltsaker som de etterspurte opplysningene kan knyttes til, og om det må være en viss sannsynlighet for at tredjeperson faktisk besitter den informasjonen som SI etterspør.

Departementet viser til at det som nevnt i avsnitt 11.2.1 i proposisjonen, vil bero på en tolkning av hver enkelt bestemmelse hvilke taushetsbelagte opplysninger som kan innhentes og hvilke vilkår som gjelder for informasjonsinnhentingen. Det fremgår av redegjørelsen at det gjelder et vilkår om identifikasjon av enkeltsaker og et krav om en viss sannsynlighet for at tredjeparten har relevant informasjon når opplysninger hentes inn i medhold av tvangsfullbyrdsesloven § 7-12. Ved innhenting av opplysninger i medhold av andre bestemmelser gjelder det på den annen side ikke et tilsvarende krav, eksempelvis ved informasjon fra Skatteetaten i medhold av ligningsloven § 3-13 og folkeregisterloven § 14.

I loven om Statens innkrevingsentral foreslås det enkelte nye bestemmelser om innhenting av taushetsbelagt informasjon. Departementet legger til grunn at det skal gjelde et krav om identifikasjon av enkeltsaker, og det må foreligge en viss sannsynlighet for at tredjeparten har informasjon når SI henter inn opplysninger etter tvangsfullbyrdsesloven § 7-12 til bruk ved vurderingen av om det skal iverksettes tvangsinnfordring. Når opplysninger innhentes fra ligningsmyndighetene, forsikringselskaper og Småbåtregisteret, bør det etter departementets vurdering ikke gjelde tilsvarende vilkår. I disse tilfellene er det tale om innhenting av informasjon fra registre, ikke fra dem som opplysningene angår. Behovet for å begrense adgangen til innhenting foreligger da ikke på samme måte som for informasjon som innhentes etter tvangsfullbyrdsesloven § 7-12.

I høringen er det også tatt til orde for at Statens innkrevingsentral skal sende gjenpart til den registrerte når den innhenter informasjon om han eller henne fra tredjeparter.

Departementet foreslår i proposisjonens kapittel 10 at personopplysningsloven skal gjelde for Statens innkrevingsentral. Lovens § 20 har regler om plikt til å sende informasjon til den registrerte ved innsamling av personopplysninger. Etter departementets vurdering bør denne bestemmelsen regulere om og i

hvilket omfang SI skal varsle skyldneren om informasjonsinnhentingen. Det følger av § 20 første ledd at den behandlingsansvarlige skal informere den registrerte om hvilke opplysninger som samles inn mv. så snart opplysningene er innhentet. I annet ledd er det fastsatt unntak fra gjenpartsplikten dersom innhentingen av opplysninger er uttrykkelig fastsatt ved lov. Begrunnelsen for dette unntaket er at loven selv gir varsel om innhentingen og at den registrerte dermed kan be om informasjonen i medhold av personopplysningsloven.

Departementet legger på denne bakgrunn til grunn at Statens innkrevingsentral ikke trenger å sende gjenpart til den registrerte når den innhenter taushetsbelagte opplysninger i medhold av de ulike lovbestemmelser om dette.

11.1.3 Innhenting og videreformidling av opplysninger fra Statens innkrevingsentral til andre namsmyndigheter

Statens innkrevingsentral kan i medhold av straffeprosessloven § 456 sjette ledd første punktum innhente og videreformidle opplysninger til bruk ved andre namsmyndigheters tvangsfullbyrdelse. Bestemmelsen utgjør det rettslige grunnlaget for at SI skal fylle rollen som leverandør av informasjon til andre namsmyndigheter. Som det framgår av proposisjonens avsnitt 10.2.2 omfatter videreformidlingsadgangen både opplysninger som SI selv henter inn, og opplysninger som den sitter med fra før.

Som følge av at de øvrige reglene om Statens innkrevingsentral tas ut av straffeprosessloven, bør § 456 sjette ledd første punktum oppheves. Departementet er enig med Justis- og beredskapsdepartementet i at bestemmelsen bør videreføres i tvangsfullbyrdsesloven.

Det vises til forslag til tvangsfullbyrdsesloven ny § 2-16 og forslaget om å oppheve straffeprosessloven § 456 sjette ledd første punktum.

Flere høringsinstanser er opptatt av at det i loven også bør reguleres når de alminnelige namsmyndigheter kan anmode om informasjon. Det samme gjelder regulering av behandlingen hos de alminnelige namsmenn av den informasjon som blir innhentet. Departementet viser til at adgangen til å innhente informasjon etter f. eks. tvangsfullbyrdsesloven § 7-12 «er begrenset til identifiserte enkeltsaker», jf. avsnitt 11.2.1.2 i proposisjonen. Denne begrensningen gjelder også for den alminnelige namsmann. De alminnelige namsmenn vil dermed ikke lovlig kunne anmode Statens innkrevingsentral om å innhente informasjon fra tredjemenn dersom dette vilkåret ikke er oppfylt. Dersom den informasjon som innhentes av SI og som videreformidles er underlagt regler om taushetsplikt, vil denne taushetsplikten også gjelde

for den alminnelige namsmann, jf. uttalelse i Ot. prp. nr. 66 (2004–2005) s. 48.

11.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Kristelig Folkeparti, mener at en effektiv innkreving tilsier at SI bør ha vid adgang til å innhente informasjon om skyldnerens inntekts- og formuesforhold. Samtidig taler personvern hensyn for at SI ikke gis videre adgang til å innhente informasjon enn det er begrunnet behov for. Flertallet er enig i den balansen som departementet har lagt seg på.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre viser til sine merknader i avsnitt 2.2 og 3.2 og går imot regjeringens forslag til egen lov for SI.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til sine generelle merknader og forslag i avsnitt 2.2.

12. Forsinkelsesrente ved forsinket betaling

12.1 Sammendrag

Departementet er av den oppfatning at det bør påløpe renter e.l. ved forsinket betaling av krav som Statens innkrevingssentral har ansvaret for å kreve inn. Fravær av rentebestemmelser vil kunne bidra til å svekke oppfyllellespresset som påhviler debitor, og det blir da vanskeligere for SI å utføre innkrevingsoppdraget.

Departementet viderefører derfor forslaget fra høringsnotatet om en egen rentebestemmelse i loven om Statens innkrevingssentral for kravstyper hvor det ikke i lov eller forskrift er fastsatt regler om renter, gebyr eller lignende ved forsinket betaling. Når det i særlovgivningen er fastsatt egne bestemmelser om renter mv., er det fortsatt disse bestemmelsene som vil gjelde.

Flere høringsinstanser har hatt innvendinger mot at renteplikten skal inntre fra det tidspunkt kravet overføres til SI. Departementet er enig i at løsningen ikke er fullt ut hensiktsmessig. Det foreslås derfor at renten først skal løpe fra 30 dager etter at det er sendt varsel om at renter vil påløpe ved forsinket betaling. Renten løper inntil betaling skjer. Skyldneren får dermed informasjon om renteplikten som oppstår dersom kravet ikke innfris. Rentevarslet kan sendes både av SI og det organet som kravet kommer fra, avhengig av arbeidsdelingen mellom dem.

Det vises til lovutkastet § 7 første ledd.

Departementet foreslår videre at det i forskrift skal kunne gis nærmere regler om renteberegningen, herunder at det skal løpe rente etter en lavere sats enn det som følger av forsinkelsesrenteloven, eller at det ikke skal løpe renter i det hele tatt.

Det vises til lovutkastet § 7 annet ledd.

12.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Kristelig Folkeparti, er enig i departementets vurdering når det gjelder forsinkelsesrente.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre viser til sine merknader i avsnitt 2.2 og 3.2 og går imot regjeringens forslag til egen lov for SI.

Disse medlemmer mener innføring av renteplikt er positivt, men mener det førende for renteplikt må være grunnlaget for kravet, ikke hvem man benytter som inkassator eller namsmann. Disse medlemmer mener derfor plassering av en slik bestemmelse i SI-loven vil være uheldig. Disse medlemmer mener bruk av forsinkelsesrente må nedfelles i særlovene som regulerer det enkelte krav, eller en generell bestemmelse som gjelder uavhengig om man benytter SI til fakturering og innkreving. Disse medlemmer mener den foreslåtte ordning virker konkurransevridende og i realiteten skaper et skjult monopol, ettersom kreditor gis nye materielle rettigheter de ikke ville fått ved å bruke privat inkassoselskap eller alminnelig namsmann, slik Oslo namsfogdkontor påpeker i sitt høringsbrev til finanskomiteen.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som gir lik forsinkelsesrente for offentlige krav som for andre krav slik at konkurransevridning unngås.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til sine generelle merknader og forslag i avsnitt 2.2.

13. Partsrepresentasjon

13.1 Sammendrag

Etter departementets vurdering bør det klargjøres i hvilken grad Statens innkrevingssentral skal kunne opptre som partsrepresentant for staten i saker for domstolene mv. under innkrevingen.

I samarbeidsavtalene med den enkelte oppdragsgiver kan det være fastsatt nærmere bestemmelser om hvilken adgang SI har til å opptre som partsrepre-

sentant. Departementet går inn for å videreføre denne ordningen som legger til rette for at SI og oppdragsgiveren kan fordele myndigheten seg i mellom på den mest hensiktsmessige måten i hvert enkelt tilfelle. Det er imidlertid behov for bestemmelser om hvilken myndighet SI skal ha i de tilfellene der parts spørsmålet ikke er nærmere regulert i samarbeidsavtale.

Departementet foreslår derfor at med mindre det er avtalt noe annet, skal Statens innkrevingsentral ivareta statens partsstilling (stedfortreder). Enkelte høringsinstanser har tatt opp at det kan oppstå uklarhet om hvilke saker bestemmelsen er ment å omfatte, slik bestemmelsen var formulert i høringsnotatet. Etter en nærmere vurdering er departementet kommet til at det vil være mer hensiktsmessig at SI gis en generell adgang til å ivareta partsstillingen (stedfortreder) for de krav de har til innkreving. Departementet vil i instruks kunne gi mer detaljerte regler for hvilke saker og hvilke tilfeller bestemmelsen skal gjelde, jf. nedenfor.

Det vises til lovutkastet § 9 første ledd.

Statens innkrevingsentral vil treffe avgjørelser etter den nye SI-loven som kan prøves for domstolene. Etter de alminnelige reglene skal slike saker rettes mot staten og partsstillingen utøves av departementet. Selv om det på årsbasis ikke vil være tale om et stort antall saker, er det upraktisk at hovedregelen skal være at det er departementet som opptrer som part. Departementets forslag til lovutkastet § 9 første ledd innebærer derfor også at SI ivaretar partsstillingen (stedfortreder) ved rettslig prøving av avgjørelser etter den nye loven.

Det er ønskelig at departementet har mulighet til å gi instruks om utøvelse av statens partstilling generelt og i enkeltsaker, samt å ha mulighet til å kunne beslutte at SI ikke skal ha stedfortrederstillingen i enkeltsaker eller grupper av saker.

Det vises til lovutkastet § 9 annet ledd.

Denne reguleringen angår ikke sivile rettstvister rettet mot SI som kontraktspartner, arbeidsgiver, skadepolder mv. I slike rettssaker gjelder de alminnelige sivilprosessuelle regler om søksmål mot staten.

13.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er enig i at det er hensiktsmessig, slik departementet foreslår, at dersom det ikke er avtalt noe annet, skal SI ivareta statens partsstilling.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre viser til sine merknader i avsnitt 2.2 og 3.2 og går imot regjeringens forslag til egen lov for SI.

Disse medlemmer er enig i intensjonen i avsnittet, men mener bestemmelsen bør ligge et annet sted enn i SI-loven. Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som gjør det mulig å be om bistand fra Statens innkrevingsentral som omfattes av voldsoffererstatningsloven, også dersom kravet er idømt i en sivil sak.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til sine generelle merknader og forslag i avsnitt 2.2.

14. Innkreving av krav på erstatning for personskade voldt ved straffbar handling som er idømt i sivil sak

14.1 Sammendrag

Etter departementets vurdering bør voldsopfre få hjelp til inndrivning av idømt erstatning for personskade, uavhengig av om erstatningskravet er fastsatt i straffesak eller i sivil sak. For mange som har vært utsatt for en straffbar handling som har krenket liv eller helse, vil det oppleves som urimelig byrdefullt at de selv må stå for innkreving av erstatningen. Skadelidte som er tilkjent erstatning i sivile saker vil allerede kunne ha forklart seg om den skadevoldende handlingen tre ganger, først til politiet og så til domstol i straffesaken, og deretter til domstol igjen i erstatningssaken. Det er da særlig god grunn til å avlaste den skadelidte i den etterfølgende innkrevingsprosessen.

Departementet foreslår på denne bakgrunn at det bør være adgang til å be om bistand fra Statens innkrevingsentral til å kreve inn erstatningskrav som omfattes av voldsoffererstatningsloven, også dersom kravet er idømt i en sivil sak.

Det saklige virkeområdet for voldsoffererstatningsordningen framgår av voldsoffererstatningsloven § 1. Det følger av hovedbestemmelsen i § 1 første punktum at den som har lidt personskade som følge av en straffbar handling som krenker livet, helsen eller friheten, og dennes etterlatte, har rett til voldsoffererstatning. Slik erstatning ytes likevel ikke for skader som omfattes av bilansvarslova.

Forslaget innebærer at erstatning for annet enn personkrenkelser ikke kan kreves innfordret gjennom Statens innkrevingsentral. Det kan tenkes mange ulikeartede krav i den kategorien skader som faller utenfor ordningen, for eksempel erstatning for tingskade etter en henlagt straffesak. Den utvidede adgangen til å få innkrevingsbistand vil videre ikke gjelde for andre skadelidte enn den som er påført skaden og dennes etterlatte. For tredjepersoner som har

erstatningskrav som følge av den straffbare handlingen, for eksempel en arbeidsgiver som har utbetalt lønn under skadelidtes sykefravær, eller et forsikringsselskap som har krav på regress etter skadeutbetaling til forsikret skadelidt, vil det normalt ikke oppleves like belastende å inndrive kravet på ordinær måte gjennom de alminnelige namsmyndighetene.

Som nevnt i avsnitt 3.4.2 i proposisjonen går departementet inn for at det i medhold av loven om Statens innkrevingsentral skal gis en egen forskrift om hvilke krav SI har ansvar for å kreve inn. Bestemmelsen om innkreving av erstatning tilkjent i sivil sak bør etter departementets vurdering gis i denne forskriften.

14.2 Komiteens merknader

Komiteen er enig i departementets vurdering av at for mange som har vært utsatt for straffbar handling som har krenket liv eller helse, vil det oppleves som urimelig byrdefullt at de selv må stå for innkreving av erstatningen. Komiteen er enig med departementet i at det bør være adgang til å be om bistand fra Statens innkrevingsentral til å kreve inn erstatningskrav som omfattes av voldsoffererstatningsloven, også dersom kravet er idømt i en sivil sak.

15. Renter av bøter

15.1 Sammendrag

I forståelse med Justisdepartementet foreslår departementet i samsvar med forslaget i høringsnotatet at bestemmelsen om renter på bøter oppheves. Det anses i dag ikke hensiktsmessig at det utvikles rutiner for innkreving av renter av bøter. Rentehjemmelen bør derfor oppheves. For ordinære, mindre bøter vil forsinkelsesgebyrene som påløper oftest overstige et alternativt rentekrav. Det vil da bare være ved særlig store bøter at renter kan antas å få selvstendig betydning som betalingspress. Store bøter, og ikke minst foretaksbøter, vil imidlertid oftest bli betalt innenfor fristene.

Justisdepartementet tar etter det opplyste sikte på å foreta nødvendige endringer av forskrift 9. august 1991 nr. 543 om renter og gebyr på bøter ved at reglene om renter tas ut av forskriften.

15.2 Komiteens merknader

Komiteen er enig i at bestemmelsen om opphevelse av renter på bøter oppheves.

16. Økonomiske og administrative konsekvenser

16.1 Sammendrag

Forslaget om en egen lov for Statens innkrevingsentral er i stor grad en videreføring og presisering av gjeldende rett som i utgangspunktet ikke vil medføre økonomiske og administrative konsekvenser. Arbeidet hos Statens innkrevingsentral, oppdragsgivere og andre brukere av regelverket antas imidlertid å kunne skje på en enklere og mer effektiv måte som følge av at de alminnelige reglene om SI samles i én lov. Den eksakte effekten er imidlertid vanskelig å tallfeste.

På enkelte punkter inneholder lovforslaget materielle endringer som vil kunne påvirke dekningen av utestående krav. Forslagene om utvidet motregningsadgang og adgang til tvangsdekning i enkle pengekrav antas å kunne effektivisere innkrevingen noe og dermed også gi en noe bedre dekning. Det samme gjelder den foreslåtte bestemmelsen om forsinkelsesrente for kravstyper der det ikke allerede finnes regler om dette. Effektene av de enkelte forslagene er vanskelige å tallfeste, men departementet legger til grunn at lovforslaget samlet sett ikke har omfattende økonomiske konsekvenser.

Departementet antar videre at forslaget om at voldsofre som er tilkjent erstatning i sivile saker skal kunne kreve innkrevingsbistand fra Statens innkrevingsentral, ikke vil ha store økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige. De fleste erstatningskrav som springer ut av straffbare handlinger blir fremmet i forbindelse med straffesaken. De fleste skadelidte vil dessuten få dekket sine krav gjennom voldsoffererstatningsordningen eller gjennom forsikringsordninger.

16.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er enig i at forslaget om egen lov om Statens innkrevingsentral i stor grad er en videreføring og presisering av gjeldende rett som ikke vil medføre vesentlig økonomiske og administrative konsekvenser. Arbeidet vil kunne skje mer effektivt. Motregningsadgang og adgang til tvangsdekning i enkle pengekrav kan effektivisere innkrevingen. Flertallet er enig i departementets vurdering at samlet sett vil lovforslaget ikke ha omfattende økonomiske konsekvenser.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre ønsker ikke en egen SI-lov, men tar omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til sine generelle merknader og forslag i avsnitt 2.2.

17. Konklusjon

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, slutter seg til regjeringens lovforslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre viser til sine merknader under kapitlene ovenfor og går imot regjeringens forslag til egen lov for SI.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til sine generelle merknader og forslag i avsnitt 2.2.

18. Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 1

Prop. 127 L (2011–2012) Lov om Statens innkrevingsentral (SI-loven) sendes tilbake til regjering for grundigere behandling.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Venstre:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak om hvordan Statens innkrevingsentral (SI) kan drive sin virksomhet etter bestemmelsene i inkassoloven. Regjeringen skal også komme tilbake med sak om hvorledes SIs innfordringsenhet kan skilles ut som egen virksomhet.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med sak om hvorledes innkrevingsoppdrag som i dag utføres av SI kan settes ut på anbud, slik at andre innkrevingsvirksomheter også har mulighet til å konkurrere om oppdragene.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak om hvordan innkrevingsfunksjoner på vegne av staten kan bli mer fleksible og mindre truende kreditorer uten at det går vesentlig ut over innfordringsevnen.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen fremme forslag som gir lik forsinkelsesrente for offentlige krav som for andre krav slik at konkurransevridning unngås.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen fremme forslag som gjør det mulig å be om bistand fra Statens innkrevingsentral som omfattes av voldsoffererstatningsloven, også dersom kravet er idømt i en sivil sak.

Forslag fra Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen legge frem en ny sak om Statens innkrevingsentral hvor det inngår en bredere drøfting av konsekvenser for personvern og rettsikkerhet av de forslag som ønskes fremmet.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i samme sak om hvordan Statens innkrevingsentral (SI) kan drive sin virksomhet etter bestemmelsene i inkassoloven.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen i samme sak komme tilbake med en vurdering av fordeler og ulemper ved å skille ut SIs innfordringsenhet som egen virksomhet.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen i samme sak komme tilbake med en vurdering av hvilke av dagens SI-innkrevingsoppdrag som kan settes ut på anbud, og hvilke som SI bør beholde.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen i samme sak om en vurdering av om særnamsmannsordningen bør oppheves, og en vurdering av hvem som skal utføre tvangsrealisasjoner.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen i samme sak om en vurdering av om forsinkelsesrenteloven også skal gjelde for krav som innfordres av Statens innkrevingsentral, og en drøfting om det førende for et rentekrav kan være grunnlaget for kravet og ikke hvem som er inkassator.

19. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råar Stortinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om Statens innkrevingsssentral (SI-loven)

§ 1 Lovens virkeområde

Statens innkrevingsssentral innkrever de krav den i lov eller av departementet er pålagt å innkreve.

Den utenrettslige innkrevingen foretas etter reglene i loven her. Statens innkrevingsssentralers kompetanse til å forestå tvangsfullbyrdelse reguleres av tvangsfullbyrdsesloven, jf. tvangsfullbyrdsesloven kapittel 2 del II.

Departementet kan i forskrift gi regler om hvilke krav Statens innkrevingsssentral skal kreve inn.

§ 2 Forholdet til forvaltningsloven

Forvaltningsloven gjelder for Statens innkrevingsssentral med mindre noe annet følger av lov eller bestemmelse gitt i medhold av lov.

Begrunnelse for vedtak etter § 8 første ledd kan begrenses til å omfatte opplysninger som nevnt i forvaltningsloven § 25 første og annet ledd, dersom begrunnelse utover dette etter forvaltningsloven § 25 tredje ledd antas å kunne svekke mulighetene for fremtidig dekning av kravet.

Vedtaket etter § 8 første ledd kan ikke påklages.

§ 3 Forholdet til inkassoloven

Inkassoloven gjelder ikke for Statens innkrevingsssentral. Dens innkreving skal være i samsvar med god inkassoskikk.

§ 4 Motregning

For offentlige krav som innkreves etter denne loven, kan Statens innkrevingsssentral gjennomføre motregning i skyldnerens krav på til gode skatt eller avgift etter skattebetalingsloven § 13-1 første ledd. Det samme gjelder når innkrevingsssentralen krever inn erstatning og andre pengekrav tilkjent en fornærmet eller annen skadelidt i offentlig straffesak, og ved innkreving av erstatning mv. som i sivile saker er tilkjent en skadelidt eller dennes etterlatte på grunn av en straffbar handling som krenker liv, helse eller frihet.

Bestemmelsene om beslagsfrihet i dekningsloven kapittel 2 gjelder tilsvarende, med unntak for motregning mellom samme typer krav.

Motregningsadgangen i krav som tilkommer konkursboer og som er gjenstand for fordeling etter skattebetalingsloven kapittel 8, er begrenset til den

andel av kravet som etter fordelingsreglene tilkommer staten eller folketrygden.

Når Statens innkrevingsssentral gjennomfører motregning til dekning av flere krav, dekkes kravene i den prioritetsrekkefølgen som følger av dekningsloven § 2-8.

Motregning gjennomføres ved at Statens innkrevingsssentral underretter den som skal foreta utbetalingen om at beløpet skal overføres til innkrevingsssentralen. Samtidig gis skyldneren underretning om motregningen. Det skal opplyses om klageadgangen etter sjettede ledd.

Motregning kan påklages etter tvangsfullbyrdsesloven § 5-16. Motregningserklæringen kan ikke påklages senere enn en måned etter at den ble tatt.

§ 5 Innhentning av opplysninger og rett til innsyn

Statens innkrevingsssentral kan innhente opplysninger etter tvangsfullbyrdsesloven § 7-12 og ligningsloven § 3-13 bokstav a og i.

Statens innkrevingsssentral kan kreve at forsikringsselskaper gir innkrevingsssentralen opplysninger om forsikrede gjenstander som tilhører en skyldner.

Statens innkrevingsssentral kan kreve at Småbåtregisteret gir innkrevingsssentralen opplysninger om båter som tilhører en skyldner.

Enhver kan kreve innsyn hos Statens innkrevingsssentral i de opplysninger som er lagret elektronisk om vedkommende.

§ 6 Forholdet til personopplysningsloven

Personopplysningsloven gjelder for Statens innkrevingsssentral med mindre annet er bestemt i eller i medhold av lov. Statens innkrevingsssentral er behandlingsansvarlig for personopplysninger innhentet i forbindelse med ivaretagelse av oppgaver etter denne lov og oppgaver etter tvangsfullbyrdsesloven.

Statens innkrevingsssentralers behandling av personopplysninger under innkrevingen av krav etter denne loven er unntatt fra konsesjonsplikten etter personopplysningsloven § 33.

Departementet kan gi forskrift om at Statens innkrevingsssentralers behandling av personopplysninger skal være unntatt fra meldeplikt etter personopplysningsloven § 31.

§ 7 Renter ved forsinket betaling

For krav hvor det ikke i lov eller forskrift er bestemt at det påløper rente, avgift, gebyr eller tilsvarende ved forsinket betaling, påløper det forsinkelsesrente lik den til enhver tid gjeldende rente fastsatt i forskrift med hjemmel i lov av 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 3 første ledd første punktum.

Renten løper fra 30 dager etter at det er sendt skyldneren skriftlig varsel om at rente vil påløpe ved forsinket betaling.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om beregning av rente, herunder at det for enkelte kravstyper ikke skal løpe rente eller løpe rente etter en lavere sats enn det som følger av første ledd.

§ 8 *Betalingslempning*

Statens innkrevingsssentral kan gi betalingsutsettelse og inngå avtale om avdragsvis betaling dersom det antas å gi bedre dekning enn fortsatt innfordring, og ikke vil virke støtende eller være egnet til å svekke den alminnelige betalingsmoralen. Med mindre annet er bestemt, kan innkrevingsssentralen også nedsette kravet dersom vilkårene i første og annet punktum foreligger.

Erstatningskrav og andre pengekrav som tilkommer en fornærmet, skadelidt eller etterlatt kan bare lempes dersom den berettigede samtykker.

Departementet fastsetter nærmere regler om Statens innkrevingsssentralens myndighet etter første og annet ledd.

§ 9 *Partsrepresentasjon*

Med mindre noe annet er bestemt, representerer Statens innkrevingsssentral staten i saker for domstolene og de alminnelige namsmennene vedrørende krav de innfordrer.

Departementet kan gi instruks om Statens innkrevingsssentralens myndighet til å representere staten generelt og i enkeltsaker. Departementet kan i enkeltsaker eller for grupper av saker beslutte at innkrevingsssentralen ikke skal representere staten.

§ 10 *Ikraftsetting*

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

§ 11 *Endringer i andre lover*

Med virkning fra den tid loven trer i kraft, gjøres følgende endringer i andre lover:

1. I lov 14. desember 1917 nr. 17 om vassdragsregulering gjøres følgende endring:

§ 25 annet ledd tredje og fjerde punktum oppheves.

2. I lov 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr gjøres følgende endring:

§ 4 fjerde ledd oppheves.

3. I lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk gjøres følgende endringer:

§ 38 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Krav som nevnt i paragrafen her innkreves av Statens innkrevingsssentral med mindre departementet bestemmer annet.

4. I lov 21. mai 1971 nr. 47 om brannfarlige varer samt væsker og gasser under trykk gjøres følgende endring:

§ 43 fjerde ledd oppheves.

5. I lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift gjøres følgende endring:

§ 5 annet ledd skal lyde:

Krav som nevnt i første ledd samt renter innkreves av Statens innkrevingsssentral med mindre departementet bestemmer annet.

6. I lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp gjøres følgende endring:

§ 8 annet ledd skal lyde:

Krav som nevnt i første ledd innkreves av Statens innkrevingsssentral med mindre departementet bestemmer annet.

7. I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker gjøres følgende endringer:

§ 455 tredje ledd oppheves.

§ 456 skal lyde:

Bøter og andre pengekrav som er tilkjent i en offentlig straffesak, innkreves av Statens Innkrevingsssentral med mindre departementet bestemmer annet. Det samme gjelder erstatning og andre pengekrav som er tilkjent en fornærmet eller en annen skadelidt i en offentlig straffesak, dersom den berettigete ønsker det.

Bot som ikke betales eller lar seg inndrive ved lønnstrekk eller annen tvangsfyllbyrding, skal fullbyrdes ved soning av den subsidiære fengselsstraffen. Vedtak om soning treffes av politiet.

Etter nærmere regler fastsatt av Justisdepartementet kan botelagte pålegges å betale renter og gebyr på ubetalte bøter samt eventuelle andre utgifter som påløper ved tvangsinndrivning. Tilsvarende regler kan fastsettes for ilagt inndragning. Dom eller forelegg på bot eller inndragning er også tvangsgrunnlag for tilleggskrav etter dette ledd.

8. I lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr gjøres følgende endring:

§ 3 fjerde ledd skal lyde:

Krav som nevnt i første ledd innkreves av Statens innkrevingsentral med mindre departementet bestemmer annet.

§ 14 sjette ledd nytt annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder når Statens innkrevingsentral gjennomfører tvangsdekning i enkle pengekrav etter tvangsfullbyrdsloven § 2-14 annet ledd.

Nåværende § 14 sjette ledd annet punktum blir nytt tredje punktum.

9. I lov 20. juni 1986 nr. 35 om mesterbrev i håndverk og annen næring gjøres følgende endring:

§ 1 a annet ledd oppheves.

10. I lov 12. juni 1987 nr. 48 om norsk internasjonalt skipsregister gjøres følgende endring:

§ 5 tredje ledd oppheves.

11. I lov 20. mai 1988 nr. 32 om militær disiplinærmyndighet gjøres følgende endringer:

§ 40 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Krav som nevnt i denne paragraf innkreves av Statens innkrevingsentral med mindre departementet bestemmer annet.

12. I lov 16. juni 1989 nr. 54 om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå gjøres følgende endring:

§ 2-3 annet ledd oppheves.

13. I lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi m.m. gjøres følgende endring:

§ 10-7 annet ledd annet til fjerde punktum oppheves.

14. I lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse gjøres følgende endringer:

Ny del I i kapittel 2 med §§ 2-1 til 2-13 skal ha overskriften ”I. De alminnelige namsmyndighetene”.

Ny del II i kapittel 2 skal lyde:

II Statens innkrevingsentral

§ 2-14 Statens innkrevingsentralers namskompetanse

For de krav den har til innfordring og som det foreligger tvangsgrunnlag for, kan Statens innkre-

vingssentral beslutte utleggstrekk eller stifte utleggspant dersom panterett kan gis rettsvern ved registrering i et register eller ved underretning til tredjeperson, jf. panteloven kapittel 5, og utleggsforretningen kan holdes på innkrevingsentralens kontor etter § 7-9 første ledd.

Når innkrevingsentralen selv har stiftet utleggspant i enkle pengekrav, kan den gjennomføre tvangsdekning i kravet etter reglene i kapittel 10 del III.

Bestemmelsene i §§ 5-1 til 5-5 og §§ 7-3 til 7-8 gjelder ikke for Statens innkrevingsentral når den utøver myndighet etter første og annet ledd.

Før utleggsforretning etter første ledd finner sted, skal saksøkte varsles med oppfordring om innen to uker å uttale seg om forhold av betydning for om utlegg skal tas og om valg av gjenstand for utlegget. Saksøkte skal i oppfordringen gjøres oppmerksom på hvilke kostnader som er påløpt, på at ytterligere kostnader vil påløpe om utlegg blir tatt, og på at utlegg kan unngås ved at kravet med renter og kostnader betales innen fristen etter første punktum. Det kan samtidig opplyses om tid og sted for avholdelse av utleggsforretning. Første og annet punktum gjelder tilsvarende når innkrevingsentralen gjennomfører tvangsdekning i enkle pengekrav etter annet ledd. Vil tvangsfullbyrdelsen ellers bli vesentlig vanskeliggjort, kan meddelelse til saksøkte unnlates. Statens innkrevingsentral kan begjære utlegg hos de alminnelige namsmyndighetene for krav den har til innfordring og som det foreligger tvangsgrunnlag for.

§ 2-15 Vernetting ved klage

Klage etter § 5-16 over Statens innkrevingsentralers avgjørelser og handlemåte under tvangsfullbyrdelsen avgjøres av tingretten for det distrikt der Statens innkrevingsentral ligger.

§ 2-16 Innhentning og videreformidling av opplysninger

Statens innkrevingsentral kan uten hinder av taushetsplikt innhente og utlevere opplysninger om skyldnerens inntekts- og formuesforhold og om avholdte utleggsforretninger til bruk for andre namsmyndigheters tvangsfullbyrdelse.

§ 2-17 Frister. Elektronisk kommunikasjon

§§ 2-7 og 2-13 gjelder tilsvarende for Statens innkrevingsentralers tvangsfullbyrdelse.

15. I lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill mv. gjøres følgende endringer:

§ 15 femte ledd oppheves. Sjette og syvende ledd blir nytt femte og sjette ledd.

16. I lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting gjøres følgende endringer:

§ 8-4 fjerde ledd skal lyde:

Krav som nevnt i tredje ledd innkreves av Statens innkrevingsentral med mindre departementet bestemmer annet.

17. I lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler gjøres følgende endring:

§ 33 oppheves.

18. I lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten gjøres følgende endringer:

§ 11 niende ledd oppheves.

19. I lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier mv. gjøres følgende endring:

§ 14 d annet ledd oppheves.

20. I lov 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter gjøres følgende endringer:

§ 41 a femte ledd oppheves. Sjette og syvende ledd blir nytt femte og sjette ledd.

21. I lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap gjøres følgende endringer:

§ 8-4 skal lyde:

Krav som nevnt i § 8-3 innkreves av Statens innkrevingsentral med mindre departementet bestemmer annet.

22. I lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger gjøres følgende endring:

§ 47 a annet ledd oppheves.

23. I lov 2. juni 2000 nr. 39 om apotek gjøres følgende endring:

§ 9-4 oppheves.

24. I lov 24. november 2000 nr. 82 om vassdrag og grunnvann gjøres følgende endringer:

§ 60 a annet ledd tredje til femte punktum oppheves.

25. I lov 20. april 2001 nr. 13 om erstatning fra staten for personskade voldt ved straffbar handling m.m. gjøres følgende endring:

§ 17 annet ledd skal lyde:

Krav som nevnt i første ledd innkreves av Statens innkrevingsentral med mindre departementet bestemmer annet.

26. I lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser gjøres følgende endringer:

§ 7 fjerde ledd annet punktum oppheves.

27. I lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver gjøres følgende endringer:

§ 28 femte ledd og sjette ledd oppheves.

28. I lov 6. juni 2003 nr. 39 om burettslag gjøres følgende endringer:

§ 6-16 fjerde ledd annet og tredje punktum oppheves.

29. I lov 3. juni 2005 nr. 37 om utdanningsstøtte gjøres følgende endringer:

§ 12 skal lyde:

Krav som nevnt i § 11 innkreves av Statens innkrevingsentral med mindre departementet bestemmer annet.

30. I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skattekrav gjøres følgende endring:

§ 2-7 første ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift bestemme at Statens innkrevingsentral skal innkreve nærmere bestemte skatte- og avgiftskrav og andre krav som tilkommer staten etter bestemmelse i SI-loven, med unntak for krav som innkreves av skatteoppkriverne for kommunene.

31. I lov 16. juni 2006 nr. 20 om arbeids- og velferdsforvaltningen gjøres følgende endringer:

§ 18 annet ledd annet punktum oppheves.

32. I lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet gjøres følgende endringer:

§ 48 annet ledd oppheves. Tredje ledd blir nytt annet ledd.

§ 50 fjerde ledd oppheves. Femte ledd blir nytt fjerde ledd.

§ 57 første ledd annet punktum oppheves.

33. I lov 19. juni 2009 nr. 101 om erverv og utvinning av mineralressurser gjøres følgende endringer:

§ 66 femte ledd oppheves. Sjette ledd blir nytt femte ledd.

§ 67 fjerde ledd oppheves. Femte ledd blir nytt fjerde ledd.

34. I lov 4. juni 2010 nr. 21 om fornybar energiproduksjon til havs gjøres følgende endring:

§ 10-9 annet ledd tredje til femte punktum oppheves.

35. I lov 25. juni 2010 nr. 45 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret gjøres følgende endringer:

§ 11 annet ledd oppheves. Tredje ledd blir nytt annet ledd.

36. I lov 24. juni 2011 nr. 39 om elsertifikater gjøres følgende endringer:

§ 26 annet ledd annet til fjerde punktum oppheves.

Oslo, i finanskomiteen, den 29. november 2012

Torgeir Micaelsen
leder

Gerd Janne Kristoffersen
ordfører

